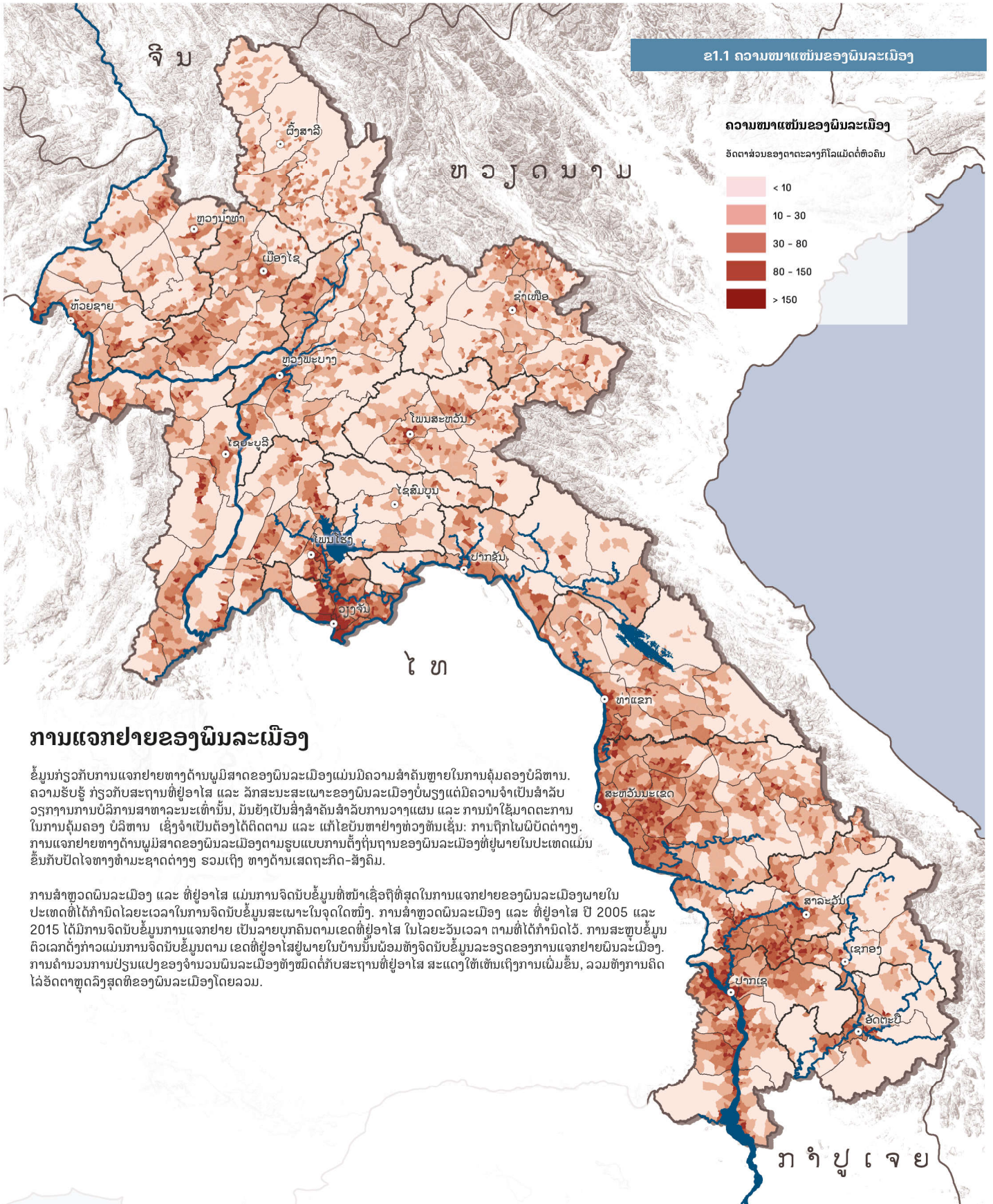

ກ່ຽວກັບປະຊາກອນ

ຂ.1.1 ຄວາມໜາແໜ້ນຂອງພື້ນລະເມືອງ

ການແຈກຢາຍຂອງພື້ນລະເມືອງ

ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການແຈກຢາຍທາງດ້ານພູມິສາດຂອງພື້ນລະເມືອງແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນຫຼາຍໃນການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານ. ຄວາມຮັບຮູ້ ກ່ຽວກັບສະຖານທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ລັກສະນະສະເພາະຂອງພື້ນລະເມືອງບໍ່ພຽງແຕ່ມີຄວາມຈໍາເປັນສໍາລັບວຽກງານການບໍລິຫານສາທາລະນະເທົ່ານັ້ນ, ມັນຍັງເປັນສໍາຄັນສໍາລັບການວາງແຜນ ແລະ ການນໍາໃຊ້ມາດຕະການໃນການຄຸ້ມຄອງ ບໍລິຫານ ເຊິ່ງຈໍາເປັນຕ້ອງໄດ້ຕິດຕາມ ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາຢ່າງທ່ວງທັນເຊັ່ນ: ການຖືກໄພພິບັດຕ່າງໆ. ການແຈກຢາຍທາງດ້ານພູມິສາດຂອງພື້ນລະເມືອງຕາມຮູບແບບການຕັ້ງຖິ່ນຖານຂອງພື້ນລະເມືອງທີ່ຢູ່ພາຍໃນປະເທດແມ່ນຂຶ້ນກັບປັດໄຈທາງທຳມະຊາດຕ່າງໆ ຮວມເຖິງ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ.

ການສໍາຫຼວດພື້ນລະເມືອງ ແລະ ທີ່ຢູ່ອາໄສ ແມ່ນການຈັດນັບຂໍ້ມູນທີ່ໜ້າເຊື່ອຖືທີ່ສຸດໃນການແຈກຢາຍຂອງພື້ນລະເມືອງພາຍໃນປະເທດທີ່ໄດ້ກໍານົດໄລຍະເວລາໃນການຈັດນັບຂໍ້ມູນສະເພາະໃນຈຸດໃດໜຶ່ງ. ການສໍາຫຼວດພື້ນລະເມືອງ ແລະ ທີ່ຢູ່ອາໄສ ປີ 2005 ແລະ 2015 ໄດ້ມີການຈັດນັບຂໍ້ມູນການແຈກຢາຍ ເປັນລາຍບຸກຄົນຕາມເຂດທີ່ຢູ່ອາໄສ ໃນໄລຍະວັນເວລາ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້. ການສະຫຼຸບຂໍ້ມູນຕົວເລກດັ່ງກ່າວແມ່ນການຈັດນັບຂໍ້ມູນຕາມ ເຂດທີ່ຢູ່ອາໄສຢູ່ພາຍໃນບ້ານນັ້ນຜ່ານທັງຈັດນັບຂໍ້ມູນລະອຽດຂອງການແຈກຢາຍພື້ນລະເມືອງ. ການຄໍານວນການປ່ຽນແປງຂອງຈໍານວນພື້ນລະເມືອງທັງໝົດຕໍ່ກັບສະຖານທີ່ຢູ່ອາໄສ ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງການເພີ່ມຂຶ້ນ, ລວມທັງການຄິດໄລ່ອັດຕາຫຼຸດລົງສຸດທ້ອງຟ້າຂອງພື້ນລະເມືອງໂດຍລວມ.

ພາບລວມຂໍ້ມູນແຜນທີ່ ປີ 2015

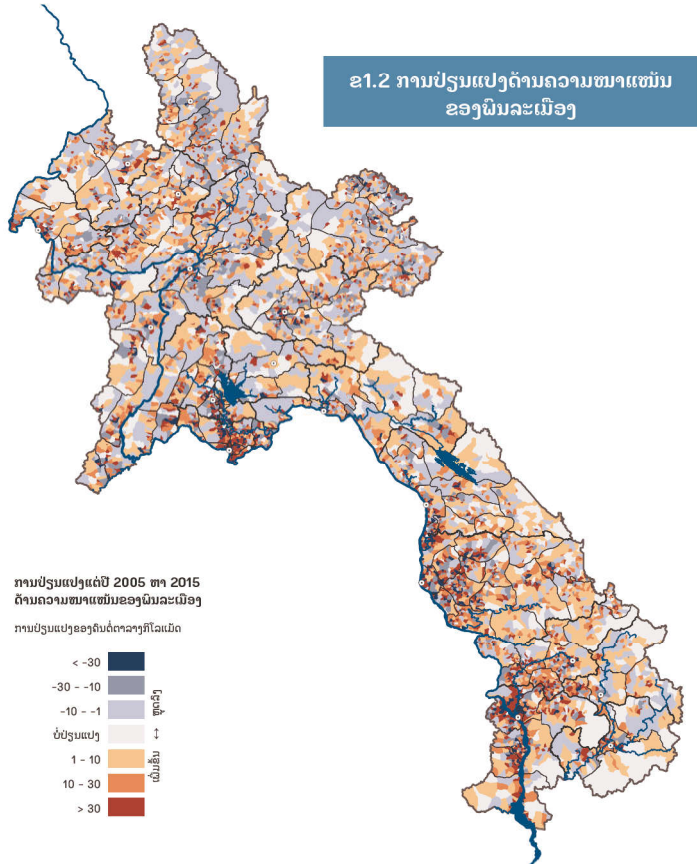
ພົນລະເມືອງປະມານ 6.5 ລ້ານຄົນທີ່ອາໄສຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ໃນປີ 2015 ເຊິ່ງມີການແຈກຢາຍທີ່ບໍ່ສະໝໍ່າສະເໝີໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ໃນເມື່ອທີ່ທັງໝົດ 236,800 ກິໂລຕາແມັດ. ລັກສະນະຂອງພູມິປະເທດມີບົດບາດທີ່ສໍາຄັນ ແລະ ມີຜົນຕໍ່ກັບການແຈກຢາຍຄວາມໝາແໜ້ນຂອງພົນລະເມືອງ: ເນື້ອທີ່ສ່ວນໃຫຍ່ຂອງປະເທດແມ່ນກວມເອົາເຂດພູດອຍ ເຊິ່ງເປັນເຂດທີ່ມີຄວາມໝາແໜ້ນຂອງພົນລະເມືອງທີ່ຂ້ອນຂ້າງຕໍ່າ, ສໍາລັບເຂດທົ່ງພຽງທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນແມ່ນມີການແຈກຢາຍ ແລະ ມີຄວາມໝາແໜ້ນຂອງພົນລະເມືອງທີ່ສູງກວ່າເຂດພູດອຍ, ເຂດທົ່ງພຽງທາງດ້ານລຸ່ມຂອງປະເທດໂດຍຢູ່ລຽບຕາມສາຂາແມ່ນໍ້າຂອງ ເຊິ່ງກວມເອົາເຂດນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ ບັນດາເມືອງເທດສະບານຫຼັກຂອງແຂວງ. ຮູບສະແດງແຜນທີ່ 2.1.1 ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງພົນລະເມືອງສ່ວນໃຫຍ່ທີ່ອາໄສຢູ່ໃນເຂດຕົວເມືອງເທດສະບານຂອງແຂວງ ແລະ ເຂດອ້ອມຮອບຕົວເມືອງຕ່າງໆຂອງນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ປາກເຊ ແລະ ສະຫວັນນະເຂດ, ຕາມເຂດທົ່ງພຽງໃນເຂດຊົນນະບົດ ຂອງນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ຈໍາປະສັກ. ປະມານ ໜຶ່ງສ່ວນສີ່ ຂອງພົນລະເມືອງລາວ ອາໄສຢູ່ໃນເຂດຕົວເມືອງໃຫຍ່ ແລະ ເຂດເມືອງເທດສະບານ ໃນປີ 2015. ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ ຕົວເມືອງອື່ນໆຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ມີຂະໜາດນ້ອຍຫຼາຍຖ້າສຶບທຽບໃສ່ປະເທດເພື່ອນບ້ານໃກ້ຄຽງ: ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ມີພົນລະເມືອງອາໄສຢູ່ຫຼາຍກວ່າ ເຄິ່ງລ້ານຄົນ ເຊິ່ງຖືວ່າເປັນຕົວເມືອງໃຫຍ່ທີ່ສຸດຂອງປະເທດ, ຮອງລົງມາແມ່ນເມືອງສະຫວັນນະເຂດ, ເມືອງປາກເຊ ແລະ ເມືອງຫຼວງພະບາງ ເຊິ່ງມີພົນລະເມືອງອາໄສຢູ່ປະມານ 50,000 ຫາ 100,000 ຄົນ. ຫຼາຍກວ່າເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງເມືອງໃນບັນດາແຂວງທັງໝົດ ແມ່ນມີພົນລະເມືອງຈໍານວນໜ້ອຍກວ່າ 20 ພັນຄົນ ເຊິ່ງບັນດາເມືອງດັ່ງກ່າວນັ້ນ ແມ່ນມີໜູ່ບ້ານນ້ອຍທີ່ມີພົນລະເມືອງອາໄສຢູ່ໜ້ອຍກວ່າ 5,000 ຄົນ.

ເນື້ອທີ່ໃນເຂດຕົວເມືອງໃຫຍ່ເຫຼົ່ານີ້ ແລະ ຢູ່ເຂດຊົນນະບົດຂອງແຂວງສະຫວັນນະເຂດ, ຈໍາປາສັກ ແລະ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແມ່ນມີຄວາມຊັດເຈນສູງທາງດ້ານຄວາມໝາແໜ້ນຂອງພົນລະເມືອງ ໂດຍສະເພາະເຂດພູດອຍທາງພາກເໜືອ ແລະ ເບື້ອງຕາເວັນອອກທາງພາກໃຕ້ຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນມີຄວາມໝາແໜ້ນຂອງພົນລະເມືອງບໍ່ສູງ ແລະ ການແຈກຢາຍຂອງປະຊາກອນໃນເຂດດັ່ງກ່າວແມ່ນມີພຽງແຕ່ຢູ່ຕາມຮ່ອມພູ ແລະ ເຂດທີ່ມີເສັ້ນທາງຄົມມະນາຄົມຂົນສົ່ງຫຼັກເທົ່ານັ້ນ, (ສຶບທຽບໃສ່ແຜນທີ່ 1.2). ອັດຕາສ່ວນຂອງເພດຊາຍຕໍ່ເພດຍິງ ທີ່ອາໄສຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ເທົ່າກັບ 101 ໃນປີ 2015 ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຂອບເຂດ ຄວາມແຕກຕ່າງຂອງພົນລະເມືອງທີ່ເປັນເພດຊາຍ ຕໍ່ ເພດຍິງ ແມ່ນຕ່າງກັນພຽງເລັກນ້ອຍເທົ່ານັ້ນ. ມີຫຼາຍໆເຂດພາຍໃນປະເທດ ທີ່ມີຈໍານວນເພດຍິງຫຼາຍກວ່າ ເພດຊາຍ (ສິດສ່ວນໜ້ອຍກວ່າ 100 ສະແດງອອກໃນສີນ້ຳຕານ ໃນແຜນທີ່ 2.1.3), ສະແດງໃຫ້ເຫັນໃນເຂດເນື້ອທີ່ຂອງແຂວງຫຼວງນໍ້າທາ, ບໍ່ແກ້ວ ແລະ ສະຫວັນນະເຂດ. ໂຄງປະກອບທາງດ້ານອາຍຸຂອງພົນລະເມືອງລວມເຖິງຮູບແບບການຍົກຍ້າຍຖິ່ນຖານຂອງພົນລະເມືອງ ແມ່ນມີຜົນກະທົບຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຕໍ່ສິດສ່ວນຂອງເພດໃນແຕ່ລະເຂດ (ສຶບທຽບແຜນທີ່ 2.1.3, ລວມທັງແຜນທີ່ 2.1.1 ແລະ 2.1.2), ບັນດາເຂດທີ່ມີພົນລະເມືອງອາຍຸໜຸ່ມນ້ອຍແມ່ນມີທ່າອ່ຽງທີ່ມີສິດສ່ວນເພດທີ່ສູງກວ່າເຂດທີ່ມີພົນລະເມືອງຜູ້ສູງອາຍຸ ຫຼື ເຂດທີ່ມີການເຄື່ອນຍ້າຍກໍາລັງແຮງງານທີ່ເລືອກສະເພາະເພດນັ້ນ ກໍມີຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມສົມດູນໃນການອົບພະຍົບ ແລະ ຍົກຍ້າຍຖິ່ນຖານຂອງພົນລະເມືອງ.

ການປ່ຽນແປງໃນລະຫວ່າງ ປີ 2005 ຫາ 2015

ໂດຍລວມແລ້ວ, ພົນລະເມືອງລາວແມ່ນມີອັດຕາການເພີ່ມຂຶ້ນເທົ່າກັບ 1.45 ສ່ວນຮ້ອຍ ຕໍ່ປີ ໃນລະຫວ່າງປີ 2005 ແລະ 2015 ເຊິ່ງເຫັນໄດ້ວ່າ ມີການຫຼຸດລົງຈາກຄ່າສະເລ່ຍຫຼາຍກວ່າ 2 ສ່ວນຮ້ອຍໃນທົດສະວັດທີ່ຜ່ານມາ. ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງພົນລະເມືອງ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຢູ່ໃນເຂດອ້ອມຮອບຕົວເມືອງເທດສະບານພາຍໃນປະເທດເຊັ່ນ: ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ເຂດ ອ້ອມຮອບ ເທດສະບານແຂວງຈໍາປາສັກ ແລະ ສະຫວັນນະເຂດ. ໂດຍລວມແລ້ວ, ເຂດທ້ອງຖິ່ນທາງພາກໃຕ້ ພົນລະເມືອງໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍກວ່າທາງພາກເໜືອ ເຊິ່ງສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນເຖິງການແຈກຢາຍຄວາມໝາແໜ້ນຂອງພົນລະເມືອງລາວ. ເຂດທີ່ພົນລະເມືອງ ມີຈໍານວນຫຼຸດລົງ ແມ່ນເຫັນໄດ້ຢ່າງຊັດເຈນທີ່ສຸດຢູ່ຕາມເຂດທຸລະກິນດານ ແລະ ເຂດທາງໂກສອກຫຼັກທາງພາກເໜືອ. (ສຶບທຽບແຜນທີ່ 2.1 ແລະ 2.2).

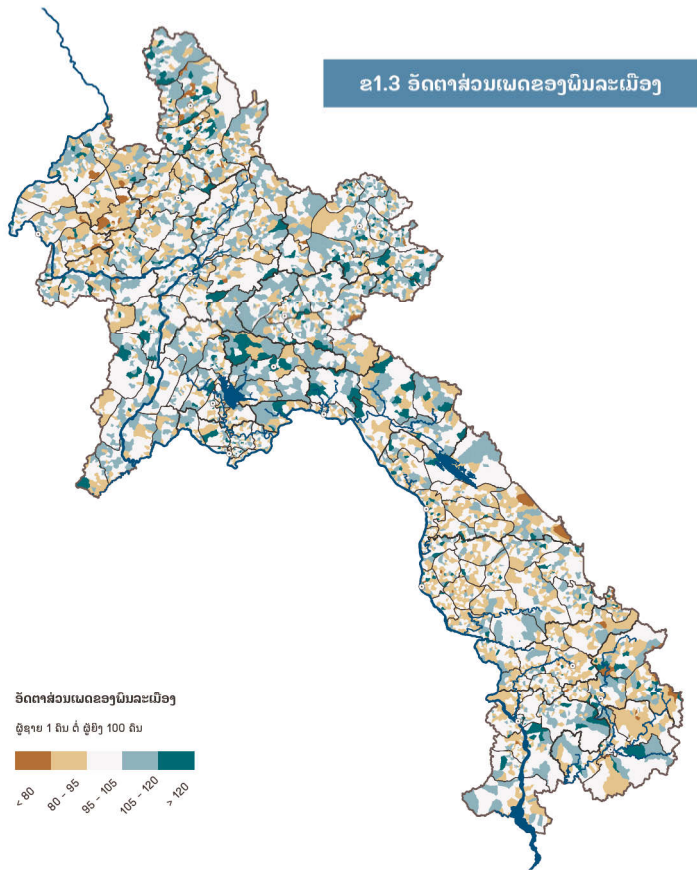
ຂ1.2 ການປ່ຽນແປງດ້ານຄວາມໝາແໜ້ນຂອງພົນລະເມືອງ

ການປ່ຽນແປງແຕ່ປີ 2005 ຫາ 2015 ດ້ານຄວາມໝາແໜ້ນຂອງພົນລະເມືອງ
ການປ່ຽນແປງຂອງຕົວເລກວາງກິໂລແມັດ

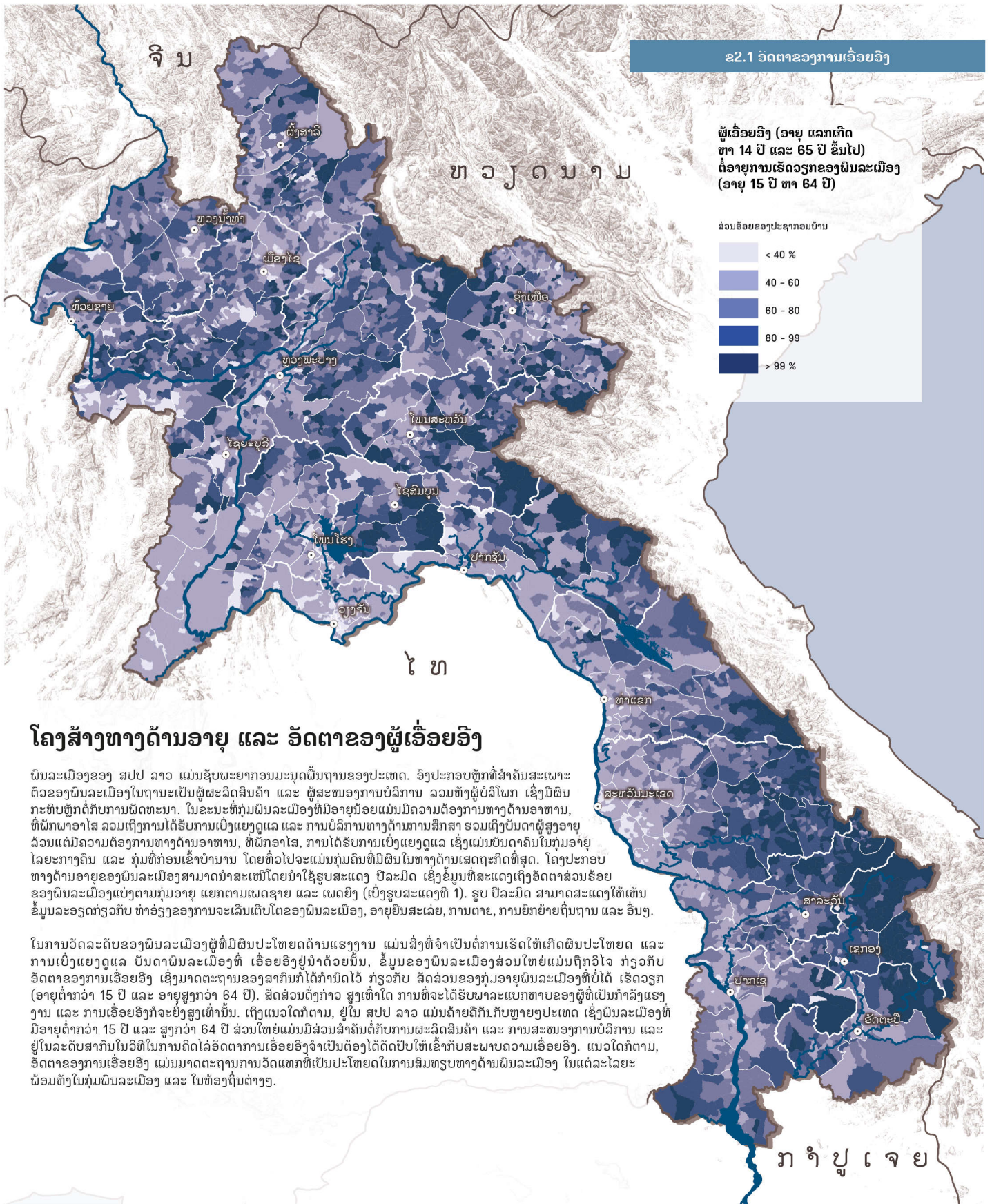
< -30	ຫຼຸດລົງ
-30 - -10	
-10 - -1	
0	ບໍ່ປ່ຽນແປງ
1 - 10	ເພີ່ມຂຶ້ນ
10 - 30	
> 30	

ຂ1.3 ອັດຕາສ່ວນເພດຂອງພົນລະເມືອງ

ອັດຕາສ່ວນເພດຂອງພົນລະເມືອງ
ອີງຕາມ 1 ຄົນ ຕໍ່ ອີງຍິງ 100 ຄົນ

< 80	80 - 95	95 - 105	105 - 120	> 120
------	---------	----------	-----------	-------

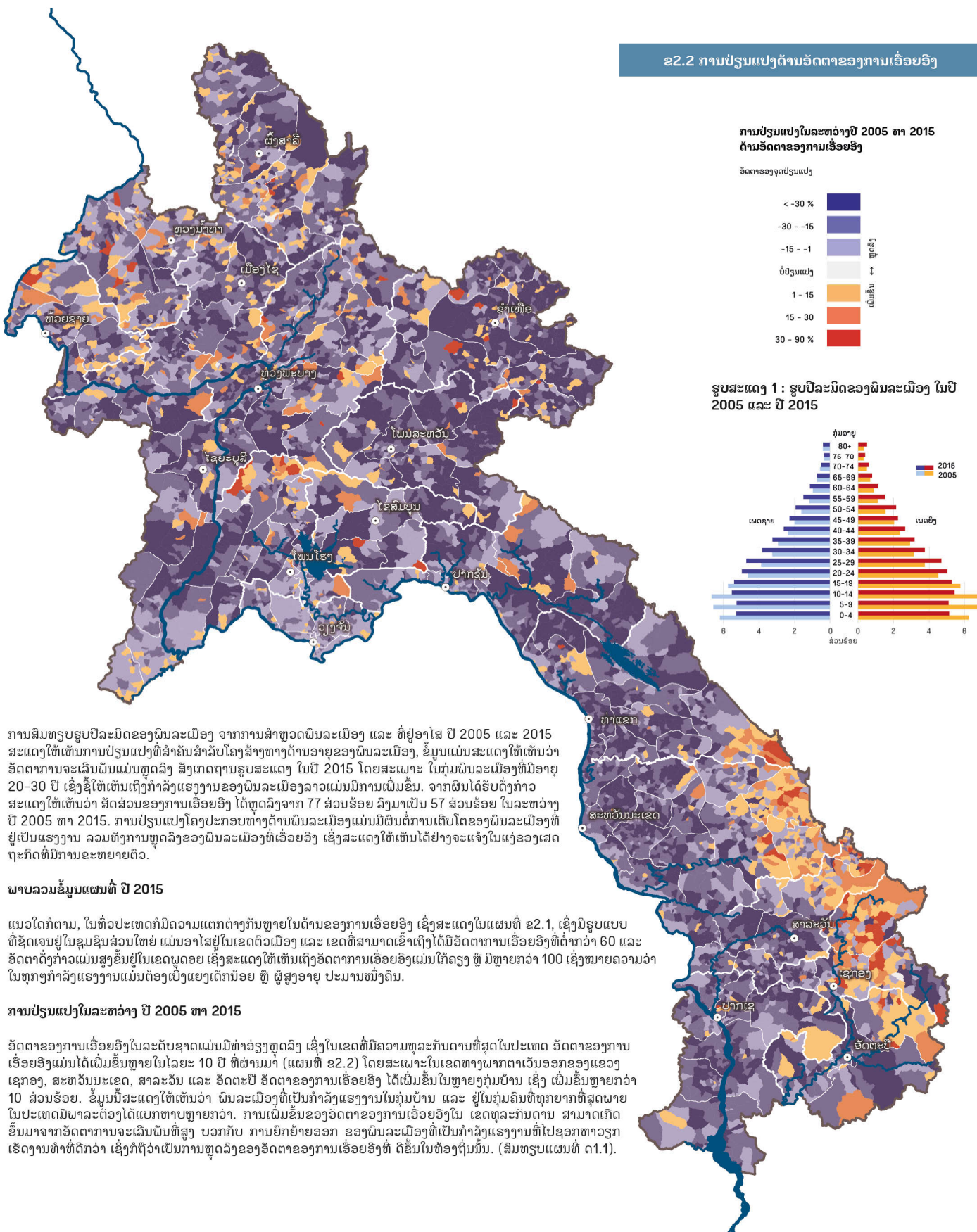

ໂຄງສ້າງທາງດ້ານອາຍຸ ແລະ ອັດຕາຂອງຜູ້ເອື້ອຍອີງ

ພົນລະເມືອງຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນຊັບພະຍາກອນມະນຸດພື້ນຖານຂອງປະເທດ. ອົງປະກອບຫຼັກທີ່ສໍາຄັນສະເພາະຕົວຂອງພົນລະເມືອງໃນຖານະເປັນຜູ້ຜະລິດສິນຄ້າ ແລະ ຜູ້ສະໜອງການບໍລິການ ລວມທັງຜູ້ບໍລິໂພກ ເຊິ່ງມີຜົນກະທົບຫຼັກຕໍ່ກັບການພັດທະນາ. ໃນຂະນະທີ່ກຸ່ມພົນລະເມືອງທີ່ມີອາຍຸນ້ອຍແມ່ນມີຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານອາຫານ, ທີ່ພັກພາອາໄສ ລວມເຖິງການໄດ້ຮັບການເບິ່ງແຍງດູແລ ແລະ ການບໍລິການທາງດ້ານການສຶກສາ ຮວມເຖິງບັນດາຜູ້ສູງອາຍຸລ້ວນແຕ່ມີຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານອາຫານ, ທີ່ພັກອາໄສ, ການໄດ້ຮັບການເບິ່ງແຍງດູແລ ເຊິ່ງແມ່ນບັນດາຄົນໃນກຸ່ມອາຍຸໄລຍະກາງຄືນ ແລະ ກຸ່ມທີ່ກ່ອນເຂົ້າບໍານານ ໂດຍທົ່ວໄປຈະແມ່ນກຸ່ມຄົນທີ່ມີຜົນໃນທາງດ້ານເສດຖະກິດທີ່ສຸດ. ໂຄງປະກອບທາງດ້ານອາຍຸຂອງພົນລະເມືອງສາມາດນໍາສະເໜີໂດຍນໍາໃຊ້ຮູບສະແດງ ປີລະມິດ ເຊິ່ງຂໍ້ມູນທີ່ສະແດງເຖິງອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍຂອງພົນລະເມືອງແບ່ງຕາມກຸ່ມອາຍຸ ແຍກຕາມເພດຊາຍ ແລະ ເພດຍິງ (ເບິ່ງຮູບສະແດງທີ່ 1). ຮູບ ປີລະມິດ ສາມາດສະແດງໃຫ້ເຫັນຂໍ້ມູນລະອຽດກ່ຽວກັບ ທ່າອ່ຽງຂອງການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງພົນລະເມືອງ, ອາຍຸຢືນສະເລ່ຍ, ການຕາຍ, ການຍົກຍ້າຍຖິ່ນຖານ ແລະ ອື່ນໆ.

ໃນການວັດລະດັບຂອງພົນລະເມືອງທີ່ມີຜົນປະໂຫຍດດ້ານແຮງງານ ແມ່ນສິ່ງທີ່ຈໍາເປັນຕໍ່ການເຮັດໃຫ້ເກີດຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ການເບິ່ງແຍງດູແລ ບັນດາພົນລະເມືອງທີ່ ເອື້ອຍອີງຢູ່ນໍາດ້ວຍນັ້ນ, ຂໍ້ມູນຂອງພົນລະເມືອງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຖືກວິໄຈ ກ່ຽວກັບອັດຕາຂອງການເອື້ອຍອີງ ເຊິ່ງມາດຕະຖານຂອງສາກົນກໍໄດ້ກໍານົດໄວ້ ກ່ຽວກັບ ສັດສ່ວນຂອງກຸ່ມອາຍຸພົນລະເມືອງທີ່ບໍ່ໄດ້ ເຮັດວຽກ (ອາຍຸຕໍ່າກວ່າ 15 ປີ ແລະ ອາຍຸສູງກວ່າ 64 ປີ). ສັດສ່ວນດັ່ງກ່າວ ສູງເທົ່າໃດ ການທີ່ຈະໄດ້ຮັບຜາລະແບກຫາບຂອງຜູ້ທີ່ເປັນກໍາລັງແຮງງານ ແລະ ການເອື້ອຍອີງກໍຈະຍິ່ງສູງເທົ່ານັ້ນ. ເຖິງແນວໃດກໍຕາມ, ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນຄ້າຍຄືກັນກັບຫຼາຍປະເທດ ເຊິ່ງພົນລະເມືອງທີ່ມີອາຍຸຕໍ່າກວ່າ 15 ປີ ແລະ ສູງກວ່າ 64 ປີ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນມີສ່ວນສໍາຄັນຕໍ່ກັບການຜະລິດສິນຄ້າ ແລະ ການສະໜອງການບໍລິການ ແລະ ຢູ່ໃນລະດັບສາກົນໃນວິທີໃນການຄິດໄລ່ອັດຕາການເອື້ອຍອີງຈໍາເປັນຕ້ອງໄດ້ດັດປັບໃຫ້ເຂົ້າກັບສະພາບຄວາມເອື້ອຍອີງ. ແນວໃດກໍຕາມ, ອັດຕາຂອງການເອື້ອຍອີງ ແມ່ນມາດຕະຖານການວັດແທກທີ່ເປັນປະໂຫຍດໃນການສົມທຽບທາງດ້ານພົນລະເມືອງ ໃນແຕ່ລະໄລຍະພ້ອມທັງໃນກຸ່ມພົນລະເມືອງ ແລະ ໃນທ້ອງຖິ່ນຕ່າງໆ.

ຂ2.2 ການປ່ຽນແປງດ້ານອັດຕາຂອງການເຮືອຍອີງ

ການສົມທຽບຮູບປັດສະມິດຂອງພົນລະເມືອງ ຈາກການສຳຫຼວດພົນລະເມືອງ ແລະ ທີ່ຢູ່ອາໄສ ປີ 2005 ແລະ 2015 ສະແດງໃຫ້ເຫັນການປ່ຽນແປງທີ່ສຳຄັນສຳລັບໂຄງສ້າງທາງດ້ານອາຍຸຂອງພົນລະເມືອງ, ຂໍ້ມູນແມ່ນສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ອັດຕາການຈະເລີນຜັນແມ່ນຫຼຸດລົງ ສົ່ງເສີມຖານຮູບສະແດງ ໃນປີ 2015 ໂດຍສະເພາະ ໃນກຸ່ມພົນລະເມືອງທີ່ມີອາຍຸ 20-30 ປີ ເຊິ່ງຊື່ໃຫ້ເຫັນເຖິງກຳລັງແຮງງານຂອງພົນລະເມືອງລາວແມ່ນມີການເພີ່ມຂຶ້ນ. ຈາກຜົນໄດ້ຮັບດັ່ງກ່າວ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ສັດສ່ວນຂອງການເຮືອຍອີງ ໄດ້ຫຼຸດລົງຈາກ 77 ສ່ວນຮ້ອຍ ລົງມາເປັນ 57 ສ່ວນຮ້ອຍ ໃນລະຫວ່າງ ປີ 2005 ຫາ 2015. ການປ່ຽນແປງໂຄງປະກອບທາງດ້ານພົນລະເມືອງແມ່ນມີຜົນຕໍ່ການເຕີບໂຕຂອງພົນລະເມືອງທີ່ ຢູ່ເປັນແຮງງານ ລວມທັງການຫຼຸດລົງຂອງພົນລະເມືອງທີ່ເຮືອຍອີງ ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນໄດ້ຢ່າງຈະແຈ້ງໃນແງ່ຂອງເສດຖະກິດທີ່ມີການຂະຫຍາຍຕົວ.

ຜາບລວມຂໍ້ມູນແຜນທີ່ ປີ 2015

ແນວໃດກໍຕາມ, ໃນຫົວປະເທດກໍມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍໃນດ້ານຂອງການເຮືອຍອີງ ເຊິ່ງສະແດງໃນແຜນທີ່ ຂ2.1, ເຊິ່ງມີຮູບແບບ ທີ່ຊັດເຈນຢູ່ໃນຊຸມຊົນສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນອາໄສຢູ່ໃນເຂດຕົວເມືອງ ແລະ ເຂດທີ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້ມີອັດຕາການເຮືອຍອີງທີ່ຕໍ່າກວ່າ 60 ແລະ ອັດຕາດັ່ງກ່າວແມ່ນສູງຂຶ້ນຢູ່ໃນເຂດພູດອຍ ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງອັດຕາການເຮືອຍອີງແມ່ນໃກ້ຄຽງ ຫຼື ມີຫຼາຍກວ່າ 100 ເຊິ່ງພາຍຄວາມວ່າ ໃນທຸກໆກຳລັງແຮງງານແມ່ນຕ້ອງເບິ່ງແຍງເດັກນ້ອຍ ຫຼື ຜູ້ສູງອາຍຸ ປະມານໜຶ່ງຄົນ.

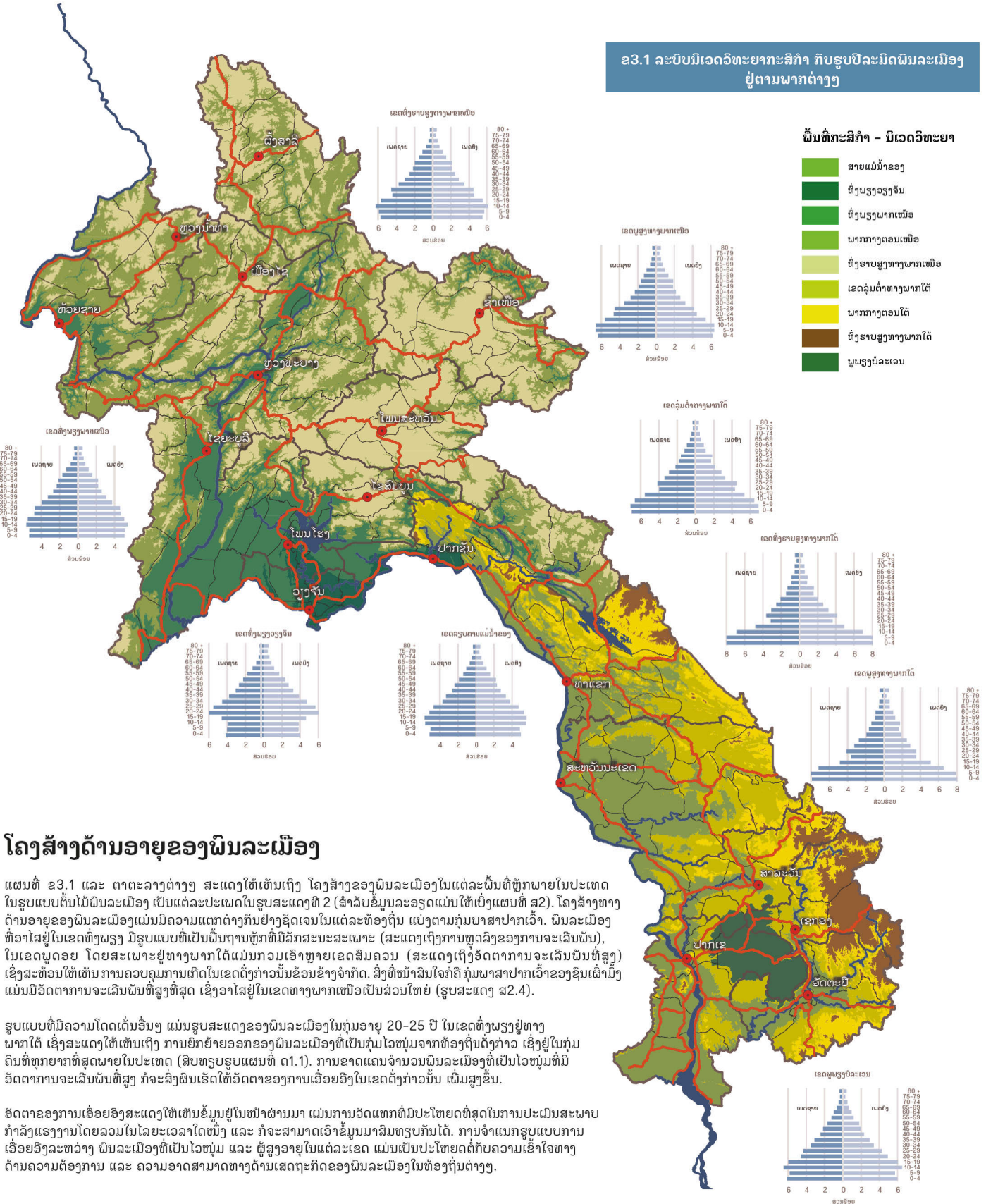
ການປ່ຽນແປງໃນລະຫວ່າງ ປີ 2005 ຫາ 2015

ອັດຕາຂອງການເຮືອຍອີງໃນລະດັບຊາດແມ່ນມີທ່າອ່ຽງຫຼຸດລົງ ເຊິ່ງໃນເຂດທີ່ມີຄວາມຫຼຸລະກັນດານທີ່ສຸດໃນປະເທດ ອັດຕາຂອງການ ເຮືອຍອີງແມ່ນໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍໃນໄລຍະ 10 ປີ ທີ່ຜ່ານມາ (ແຜນທີ່ ຂ2.2) ໂດຍສະເພາະໃນເຂດທາງພາກຕາເວັນອອກຂອງແຂວງ ເຊກອງ, ສະຫວັນນະເຂດ, ສາລະວັນ ແລະ ອັດຕະປື ອັດຕາຂອງການເຮືອຍອີງ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນໃນຫຼາຍໆກຸ່ມບ້ານ ເຊິ່ງ ເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍກວ່າ 10 ສ່ວນຮ້ອຍ. ຂໍ້ມູນນີ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ພົນລະເມືອງທີ່ເປັນກຳລັງແຮງງານໃນກຸ່ມບ້ານ ແລະ ຢູ່ໃນກຸ່ມຄົນທີ່ຫຼາຍກາທີ່ສຸດພາຍ ໃນປະເທດມີພາລະຕ້ອງໄດ້ແຍກຫາບຫຼາຍກວ່າ. ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງອັດຕາຂອງການເຮືອຍອີງໃນ ເຂດຫຼຸລະກັນດານ ສາມາດເກີດ ຂຶ້ນມາຈາກອັດຕາການຈະເລີນຜັນທີ່ສູງ ບວກກັບ ການຍົກຍ້າຍອອກ ຂອງພົນລະເມືອງທີ່ເປັນກຳລັງແຮງງານທີ່ໄປຊອກຫາວຽກ ເຮັດງານທຳທີ່ດີກວ່າ ເຊິ່ງກໍຖືວ່າເປັນການຫຼຸດລົງຂອງອັດຕາຂອງການເຮືອຍອີງທີ່ ດີຂຶ້ນໃນທ້ອງຖິ່ນນັ້ນ. (ສົມທຽບແຜນທີ່ ດ1.1).

ຂ3.1 ລະບົບເນເວດີທະຍາກະສິກຳ ກັບຮູບປີລະມິດພົນລະເມືອງ ຢູ່ຕາມພາກຕ່າງໆ

ພື້ນທີ່ກະສິກຳ - ມິເວດີທະຍາ

- ສາຍແມ່ນ້ຳຂອງ
- ທົ່ງພຽງວຽງຈັນ
- ທົ່ງພຽງພາກເໜືອ
- ພາກກາງຕອນເໜືອ
- ທົ່ງຮາບສູງທາງພາກໃຕ້
- ເຂດລຸ່ມຕໍ່າທາງພາກໃຕ້
- ພາກກາງຕອນໃຕ້
- ທົ່ງຮາບສູງທາງພາກໃຕ້
- ພູມຽງປໍລະເວນ

ໂຄງສ້າງດ້ານອາຍຸຂອງພົນລະເມືອງ

ແຜນທີ່ ຂ3.1 ແລະ ຕາຕະລາງຕ່າງໆ ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງ ໂຄງສ້າງຂອງພົນລະເມືອງໃນແຕ່ລະພື້ນທີ່ຫຼັກພາຍໃນປະເທດ ໃນຮູບແບບຕົ້ນໄມ້ພົນລະເມືອງ ເປັນແຕ່ລະປະເພດໃນຮູບສະແດງທີ 2 (ສຳລັບຂໍ້ມູນລະອຽດແມ່ນໃຫ້ເບິ່ງແຜນທີ່ ສ2). ໂຄງສ້າງທາງ ດ້ານອາຍຸຂອງພົນລະເມືອງແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຢ່າງຊັດເຈນໃນແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ ແບ່ງຕາມກຸ່ມພາສາປາກເວົ້າ. ພົນລະເມືອງ ທີ່ອາໄສຢູ່ໃນເຂດທົ່ງພຽງ ມີຮູບແບບທີ່ເປັນພື້ນຖານຫຼັກທີ່ມີລັກສະນະສະເພາະ (ສະແດງເຖິງການຫຼຸດລົງຂອງການຈະເລີນພັນ), ໃນເຂດພູດອຍ ໂດຍສະເພາະຢູ່ທາງພາກໃຕ້ແມ່ນກວມເອົາຫຼາຍເຂດສົມຄວນ (ສະແດງເຖິງອັດຕາການຈະເລີນພັນທີ່ສູງ) ເຊິ່ງສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນ ການຄວບຄຸມການເກີດໃນເຂດດັ່ງກ່າວນັ້ນຂ້ອນຂ້າງຈຳກັດ. ສິ່ງທີ່ໜ້າສົນໃຈກໍຄື ກຸ່ມພາສາປາກເວົ້າຂອງຊົນເຜົ່າມິ່ງ ແມ່ນມີອັດຕາການຈະເລີນພັນທີ່ສູງທີ່ສຸດ ເຊິ່ງອາໄສຢູ່ໃນເຂດທາງພາກເໜືອເປັນສ່ວນໃຫຍ່ (ຮູບສະແດງ ສ2.4).

ຮູບແບບທີ່ມີຄວາມໂດດເດັ່ນອື່ນໆ ແມ່ນຮູບສະແດງຂອງພົນລະເມືອງໃນກຸ່ມອາຍຸ 20-25 ປີ ໃນເຂດທົ່ງພຽງຢູ່ທາງ ພາກໃຕ້ ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງ ການຍົກຍ້າຍອອກຂອງພົນລະເມືອງທີ່ເປັນກຸ່ມໄວໜຸ່ມຈາກທ້ອງຖິ່ນດັ່ງກ່າວ ເຊິ່ງຢູ່ໃນກຸ່ມ ຄົນທີ່ຫຼາຍກວ່າສຸດພາຍໃນປະເທດ (ສືບທຽບຮູບແຜນທີ່ ດ1.1). ການຂາດແຄນຈຳນວນພົນລະເມືອງທີ່ເປັນໄວໜຸ່ມທີ່ມີ ອັດຕາການຈະເລີນພັນທີ່ສູງ ກໍຈະສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ອັດຕາຂອງການເອື້ອຍອີງໃນເຂດດັ່ງກ່າວນັ້ນ ເພີ່ມສູງຂຶ້ນ.

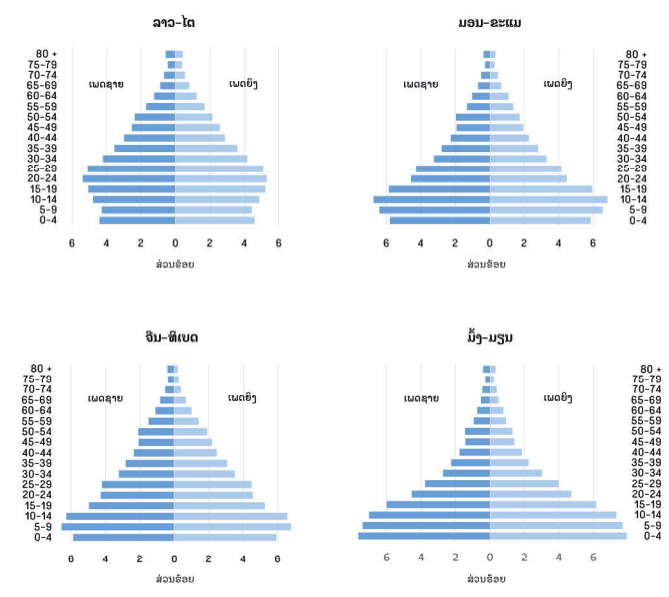
ອັດຕາຂອງການເອື້ອຍອີງສະແດງໃຫ້ເຫັນຂໍ້ມູນຢູ່ໃນໜ້າຜ່ານມາ ແມ່ນການວັດແທກທີ່ມີປະໂຫຍດທີ່ສຸດໃນການປະເມີນສະພາບ ກຳລັງແຮງງານໂດຍລວມໃນໄລຍະເວລາໃດໜຶ່ງ ແລະ ກໍຈະສາມາດເອົາຂໍ້ມູນມາສົມທຽບກັນໄດ້. ການຈຳແນກຮູບແບບການ ເອື້ອຍອີງລະຫວ່າງ ພົນລະເມືອງທີ່ເປັນໄວໜຸ່ມ ແລະ ຜູ້ສູງອາຍຸໃນແຕ່ລະເຂດ ແມ່ນເປັນປະໂຫຍດຕໍ່ກັບຄວາມເຂົ້າໃຈທາງ ດ້ານຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ຄວາມອາດສາມາດທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງພົນລະເມືອງໃນທ້ອງຖິ່ນຕ່າງໆ.

ການປ່ຽນແປງຂອງພົນລະເມືອງ ທີ່ມີອາຍຸນ້ອຍທີ່ສຸດຢູ່ໃນກຸ່ມໄວໜຸ່ມ ແມ່ນຕົວຊີ້ບອກທີ່ສໍາຄັນຂອງການຈະເລີນພັນຂອງພົນລະເມືອງ. ການຫຼຸດລົງຂອງອັດຕາການຈະເລີນພັນ ແມ່ນຊີ້ໃຫ້ເຫັນເຖິງການປັບປຸງທາງດ້ານການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການດ້ານສາທາລະນະສຸກ ແລະ ສາມາດສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງລັກສະນະຮູບພາບໂຄງປະກອບສ້າງທາງດ້ານອາຍຸຂອງພົນລະເມືອງທີ່ມີຢູ່. ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ, ຂະໜາດຄວາມ ສໍາພັນຂອງກຸ່ມພົນລະເມືອງຜູ້ສູງອາຍຸກໍ່ແມ່ນຕົວຊີ້ບອກກ່ຽວກັບ ອາຍຸຍິນສະເລ່ຍຂອງພົນລະເມືອງ ເຊິ່ງສາມາດເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າໃສ່ກັບ ການເບິ່ງແຍງຮັກສາສຸຂະພາບ ແລະ ມາດຕະຖານໃນການດໍາລົງຊີວິດຂອງພົນລະເມືອງ.

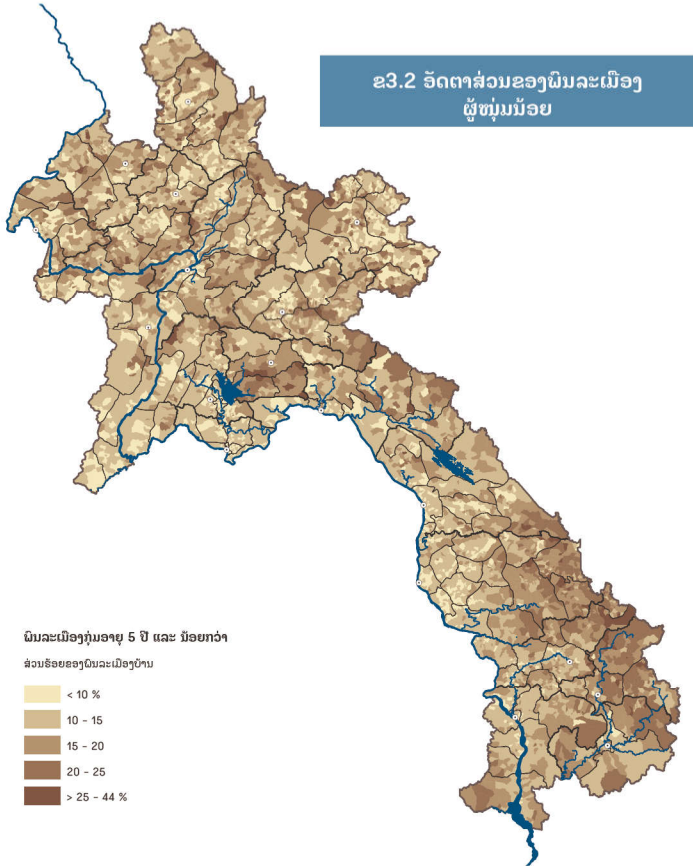
ໃນລະດັບຊາດ ອັດຕາການເຮືອຍອີງຂອງໄວໜຸ່ມ (ຕົວຢ່າງ: ອັດຕາການເຮືອຍອີງຂອງພົນລະເມືອງທີ່ມີອາຍຸຕໍ່າກວ່າ 15 ປີ ຫາກຸ່ມອາຍຸ 15-64 ປີ) ໄດ້ຫຼຸດລົງຈາກ 70 ມາເປັນ 50, ໃນຂະນະດຽວກັນ ອັດຕາການເຮືອຍອີງຂອງກຸ່ມຜູ້ສູງອາຍຸ ບໍ່ມີການປ່ຽນແປງ ເຊິ່ງເທົ່າກັບ 7 ສ່ວນຮ້ອຍ. ໃນໄລຍະເວລາດຽວກັນ, ອັດຕາການຈະເລີນພັນ ໄດ້ຫຼຸດລົງຈາກ 4.5 ສ່ວນຮ້ອຍ ໃນປີ 2005 ມາເປັນ 3.2 ໃນປີ 2015, ເຊິ່ງສາມາດອະທິບາຍ ແລະ ໃຫ້ເຫດຜົນໄດ້ກ່ຽວກັບ ກຸ່ມຄົນໃນໄວຈະເລີນພັນແມ່ນມີການປັບປຸງ ແລະ ການນໍາໃຊ້ວິທີການຄຸມກຳເນີດແມ່ນແຕ່ຫຼາຍຢ່າງກວ້າງຂວາງ. ພົນລະເມືອງຜູ້ສູງອາຍຸ ຍັງບໍ່ມີການປ່ຽນແປງເຖິງແມ່ນວ່າ ອາຍຸຍິນສະເລ່ຍຂອງພົນລະເມືອງຈະເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 63 ມາເປັນ 65 ປີ ສໍາລັບເພດຍິງ ແລະ ສໍາລັບເພດຊາຍ ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 59 ມາເປັນ 62 ປີ ໃນລະຫວ່າງ ການສໍາຫຼວດພົນລະເມືອງ ແລະ ທີ່ຢູ່ອາໄສທັງສອງຄັ້ງ.

ພາບລວມຂອງພົນລະເມືອງທີ່ສະແດງໃນຮູບແບບຕີ້ນໄມ້ພົນລະເມືອງ ແບ່ງຕາມເຂດທ້ອງຖິ່ນ (ແຜນທີ່ຂ3.1) ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນການແຈກຢາຍຂອງພົນລະເມືອງໄວໜຸ່ມ ແລະ ຜູ້ສູງອາຍຸ ເຊິ່ງສະແດງໃນແຜນທີ່ຂ3.2 ແລະ ຂ3.3. ໃນເຂດທີ່ອ້ອມຮອບນິ້ມີຜູ້ເຮືອຍອີງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນເດັກນ້ອຍ ເຊິ່ງຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ໄດ້ມີອັດຕາການຈະເລີນພັນທີ່ສູງຢູ່ໃນເຂດດັ່ງກ່າວ, ໃນຂະນະທີ່ຜູ້ສູງອາຍຸກໍ່ມີທ່າວ່ຽງເພີ່ມຂຶ້ນໃນເຂດທັງພຽງທີ່ມີການໃຫ້ບໍລິການທີ່ດີຂຶ້ນ ແລະ ການພັດທະນາໂຄງລ່າງພື້ນຖານຫຼາຍດ້ານ.

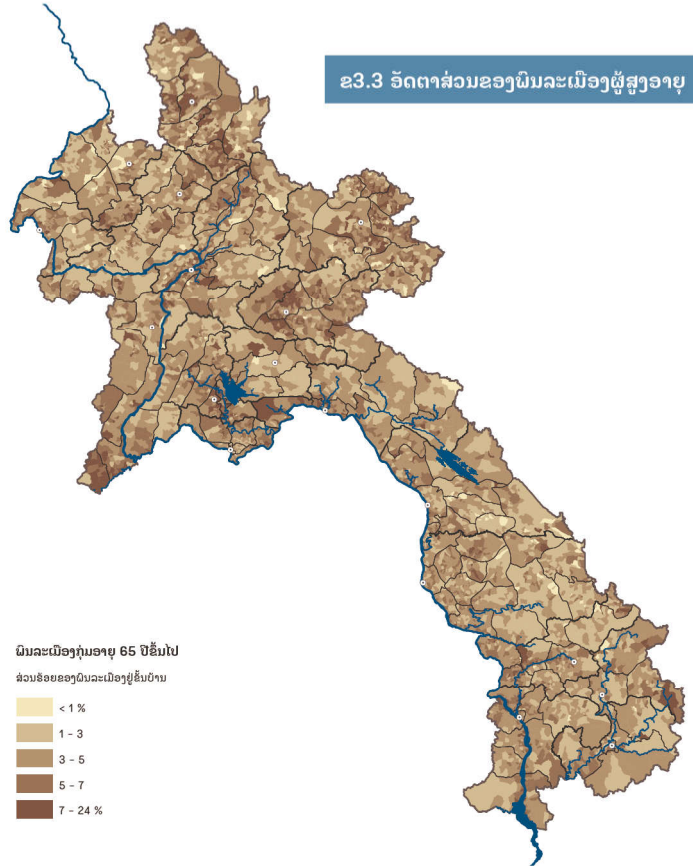
ຮູບສະແດງ 2: ຮູບປີລະນິດຂອງພົນລະເມືອງຂອງກຸ່ມທີ່ໃຊ້ພາສາຊົນເຜົ່າຕ່າງໆ

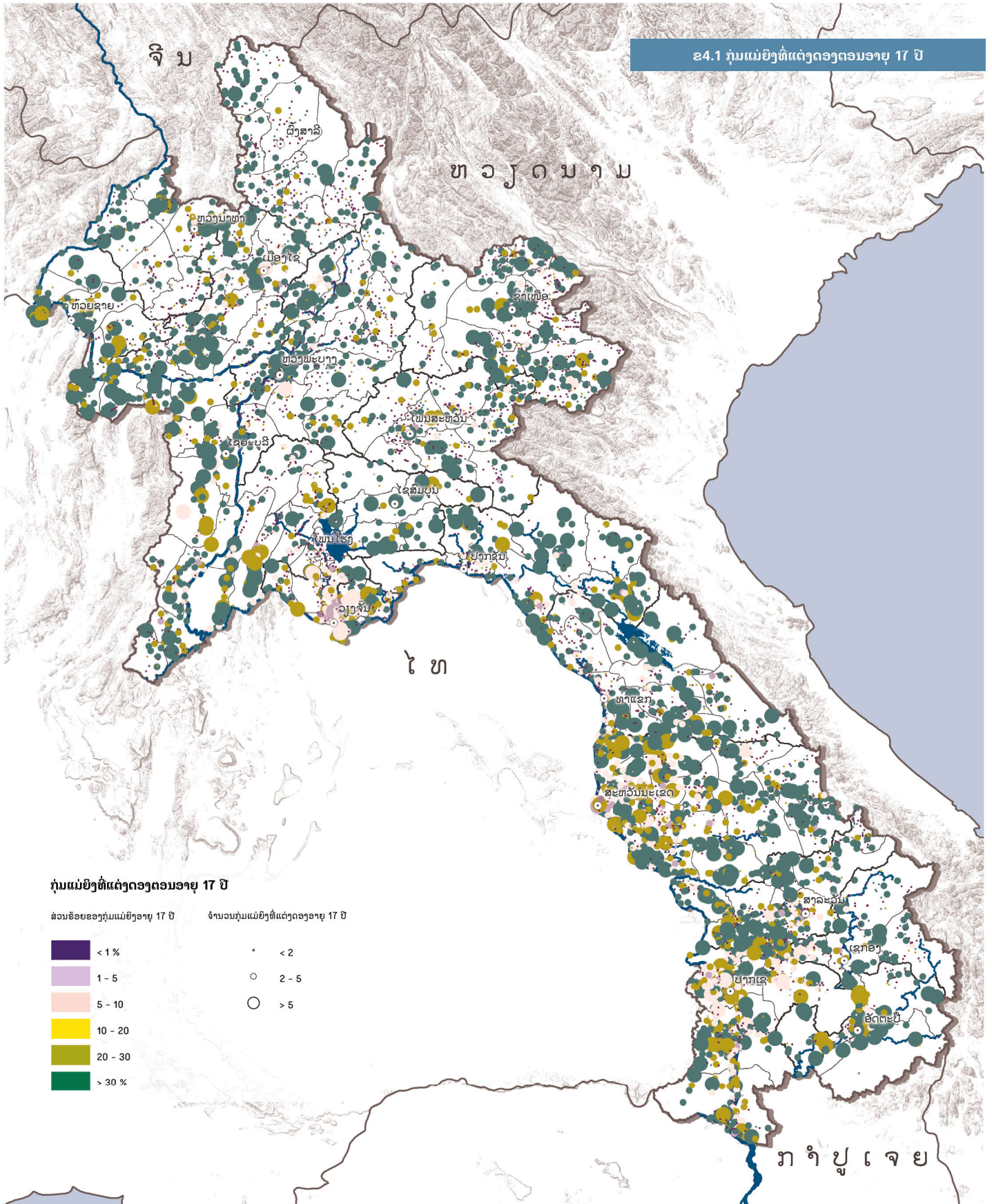
ຂ3.2 ອັດຕາສ່ວນຂອງພົນລະເມືອງຜູ້ໜຸ່ມນ້ອຍ

ຂ3.3 ອັດຕາສ່ວນຂອງພົນລະເມືອງຜູ້ສູງອາຍຸ

ຂ4.1 ກຸ່ມແມ່ຍິງທີ່ແຕ່ງດອງຕອນອາຍຸ 17 ປີ

ການແຕ່ງດອງກ່ອນເກນອາຍຸ

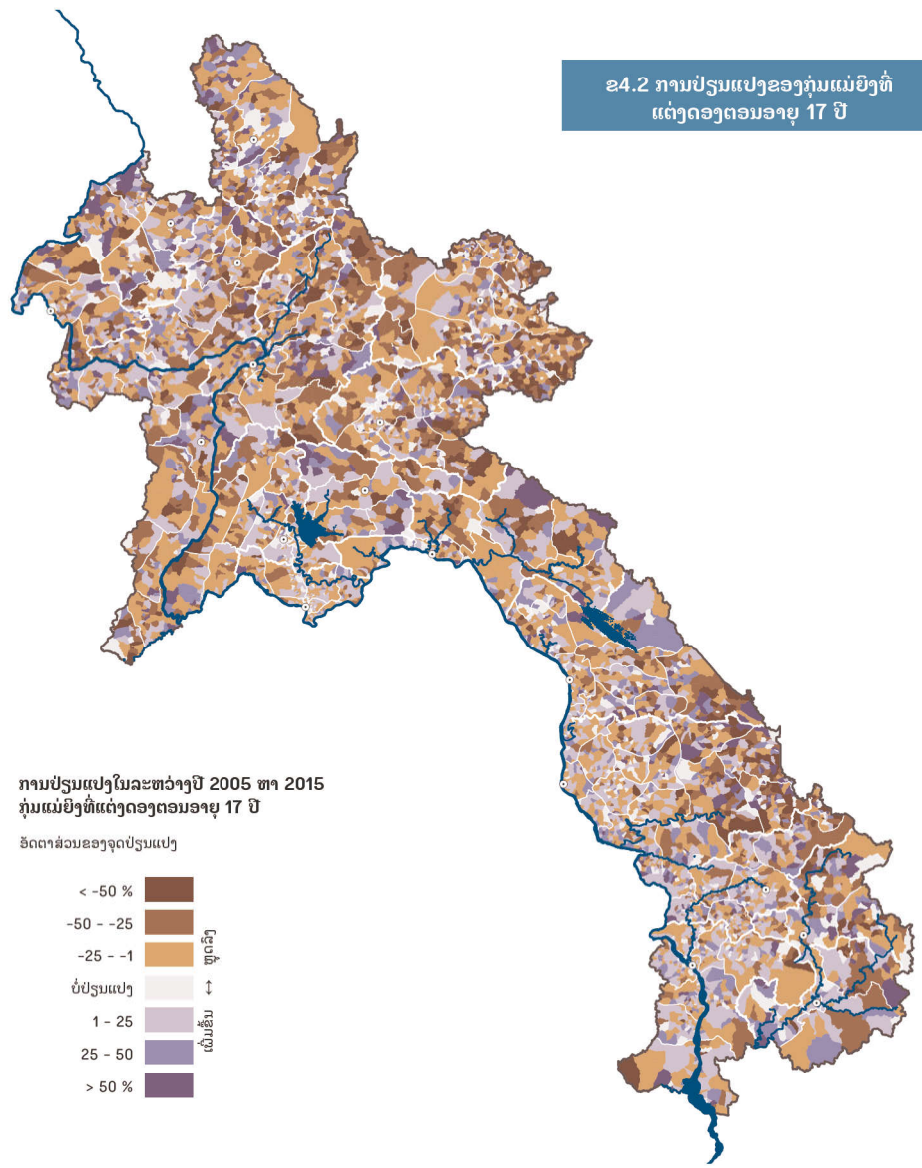
ການແຕ່ງດອງກ່ອນເກນອາຍຸ ຫຼື ການແຕ່ງດອງຂອງເດັກ ແມ່ນໄດ້ຖືກກຳນົດໄວ້ຕາມມາດຕະຖານຂອງສາກົນ ເຊິ່ງແມ່ນການແຕ່ງດອງກ່ອນອາຍຸ 18 ປີ. ເຖິງແມ່ນວ່າ ການແຕ່ງດອງກ່ອນເກນອາຍຸ ຈະຖືວ່າເປັນການລະເມີດສິດທິມະນຸດຢູ່ໃນລະດັບສາກົນກໍຕາມ (IPU, WHO), ແຕ່ກໍ່ຜູ້ເຫັນຫຼາຍ ໂດຍສະເພາະ ຢູ່ບັນດາປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາ. ການແຕ່ງດອງກ່ອນເກນອາຍຸ ແມ່ນສະແດງເຖິງ ຜົນລະເມືອງເພດຊາຍ ແລະ ເພດຍິງ ຜູ້ທີ່ແຕ່ງດອງກ່ອນອາຍຸ 18 ປີ.

ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທາງດ້ານສັງຄົມ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສ່ວນບຸກຄົນຂອງຜົນລະເມືອງທີ່ແຕ່ງດອງກ່ອນເກນອາຍຸແມ່ນຂ້ອນຂ້າງມີຈໍານວນຫຼາຍ. ຜົນລະເມືອງຜູ້ທີ່ແຕ່ງດອງກ່ອນເກນອາຍຸ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນໄດ້ຢຸດການຮຽນ ແລະ ຖືກແຍກອອກຈາກຊີວິດທາງດ້ານສັງຄົມຈາກຄົນອ້ອມຂ້າງເຊິ່ງມີຜົນກະທົບ ບໍ່ພຽງແຕ່ ຕໍ່ສຸຂະພາບຮ່າງກາຍ ແລະ ຈິດໃຈຂອງຜູ້ທີ່ແຕ່ງດອງກ່ອນເກນອາຍຸເທົ່ານັ້ນ, ໂວໜຸ່ມທີ່ມີລະດັບການສຶກສາຕໍ່າ ແລະ ຂາດຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ ກໍ່ມີຜົນໃນການຫາວຽກເຮັດງານທຳໃນອະນາຄົດຕະຫຼອດເຖິງການດຳລົງຊີວິດຢູ່ໃນສັງຄົມ. ຜົນກະທົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນຕໍ່ບັນຫາສຸຂະພາບເຊັ່ນ: ການແຕ່ງດອງໄວຂອງເພດຍິງກໍ່ມີທ່າອ່ຽງໃນການຖືພາທີ່ໄວກວ່າໃນເກນອາຍຸ. ໂດຍອີງຕາມອົງການອະນາໄມໂລກ (WHO), ການຖືພາຂອງແມ່ ແລະ ການເກີດລູກ ແມ່ນກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການຕາຍຂອງແມ່ ເຊິ່ງມີຜົນກະທົບສະເພາະຕໍ່ເດັກຍິງທີ່ມີອາຍຸລະຫວ່າງ 15 ຫາ 19 ປີ ຢູ່ໃນບັນດາປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາ.

ພາບລວມຂໍ້ມູນແຜນທີ່ ປີ 2015

ການແຕ່ງດອງກ່ອນເກນອາຍຸຜົນເຫັນໄດ້ຫຼາຍຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ແລະ ມັນຕິດພັນກັບ ອັດຕາການເກີດລູກຂອງໂວໜຸ່ມທີ່ຂ້ອນຂ້າງສູງ ຢູ່ໃນສປປ ລາວ. (ສົມທຽບ ຈ3.1). ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ, ຫຼາຍກວ່າ 16 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງເດັກຍິງທີ່ມີອາຍຸ 17 ປີ ແລະ ຫຼາຍກວ່າ 5 ສ່ວນຮ້ອຍຂອງເດັກຊາຍທີ່ມີອາຍຸ 17 ປີ ທີ່ມີການແຕ່ງດອງກ່ອນເກນອາຍຸໃນປີ 2015. ເຖິງແມ່ນວ່າ ຕາມກົດໝາຍຈະມີເກນອາຍຸໃນການແຕ່ງດອງແມ່ນ 18 ປີກໍ່ຕາມ, ແຕ່ວ່າເດັກໃນ ສປປ ລາວ ກໍ່ມີການແຕ່ງດອງກ່ອນອາຍຸ 15 ປີ ຫຼື ອາດນ້ອຍກວ່າ ໃນບາງກຸ່ມຊົນເຜົ່າ (IPU). ໂວໜຸ່ມລາວຜູ້ທີ່ແຕ່ງດອງກ່ອນເກນອາຍຸ ມີທ່າອ່ຽງທີ່ຈະໄດ້ຮັບການສຶກສາທີ່ບໍ່ສູງ ແລະ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນມາຈາກບັນດາຄົວເຮືອນທີ່ທຸກຍາກ. ການແຕ່ງດອງກ່ອນເກນອາຍຸ ແມ່ນຜົນເຫັນຫຼາຍໃນເຂດຊົນນະບົດ ເຊິ່ງຫຼາຍກວ່າ ເຂດຕົວເມືອງ ແລະ ຜົນເຫັນຢູ່ໃນເຂດກຸ່ມຊົນເຜົ່າ.

ແຜນທີ່ 2.1 ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ການແຈກຢາຍ ຂອງເດັກຍິງທີ່ແຕ່ງດອງຢູ່ໃນອາຍຸ 17 ປີ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ, ຈໍານວນເດັກຍິງຕໍ່ບ້ານສະແດງໃນຮູບແບບວົງມົນ ແລະ ສັດສ່ວນຂອງເດັກຍິງທີ່ມີອາຍຸ 17 ປີ ສະແດງອອກໃນຮູບທີ່ເປັນສີ. ຫຼາຍໆເຂດຢູ່ໃນທົ່ວປະເທດມີຫຼາຍກວ່າ 30 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງເດັກຍິງທີ່ແຕ່ງດອງກ່ອນອາຍຸ 18 ປີ. ຂໍ້ມູນນີ້ແມ່ນຜົນເຫັນຫຼາຍຢູ່ໃນທາງພາກໃຕ້ ລວມເຖິງຫຼາຍໆໜຸ່ມບ້ານຢູ່ທາງພາກເໜືອຕີ: ແຂວງຫົວພັນ, ໄຊຍະບູລີ, ອຸດົມໄຊ ແລະ ຢູ່ທາງພາກຕາເວັນອອກຂອງແຂວງຫຼວງພະບາງ ແລະ ຢູ່ພາກກາງແມ່ນ ແຂວງບໍລິຄໍາໄຊ. ອັດຕາສ່ວນຂອງເດັກຍິງທີ່ແຕ່ງດອງໃນອາຍຸ 17 ປີແມ່ນສະແດງອອກຢ່າງຊັດເຈນ ແລະ ຜົນເຫັນໜ້ອຍຢູ່ໃນເຂດອ້ອມແອ້ມນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ ເມືອງປາກເຊ ລວມທັງແຂວງຜົ້ງສາລີ ແລະ ພາກຕາເວັນຕົກຂອງແຂວງຫຼວງພະບາງ.

2.2 ການປ່ຽນແປງຂອງກຸ່ມແມ່ຍິງທີ່ແຕ່ງດອງຕອນອາຍຸ 17 ປີ

ການປ່ຽນແປງໃນລະຫວ່າງປີ 2005 ຫາ 2015 ກຸ່ມແມ່ຍິງທີ່ແຕ່ງດອງຕອນອາຍຸ 17 ປີ

ອັດຕາສ່ວນຂອງຈຸດປ່ຽນແປງ

- < -50 %
- 50 -- -25
- 25 -- -1
- ບໍ່ປ່ຽນແປງ
- 1 - 25
- 25 - 50
- > 50 %

ການປ່ຽນແປງໃນລະຫວ່າງ ປີ 2005 ຫາ 2015

ແຜນທີ່ 2.2 ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ຮູບແບບສະເພາະທີ່ມີການປ່ຽນແປງອັດຕາການແຕ່ງດອງກ່ອນເກນອາຍຸຂອງເດັກຍິງ ໃນການສໍາຫຼວດຜົນລະເມືອງ ແລະ ທີ່ຢູ່ອາໄສ ລະຫວ່າງປີ 2005 ແລະ 2015. ໂດຍລວມແລ້ວ, ການແຕ່ງດອງກ່ອນເກນອາຍຸຂອງເດັກຍິງແມ່ນໄດ້ຫຼຸດລົງໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ. ແຕ່ກໍ່ມີບາງເຂດທີ່ການແຕ່ງດອງກ່ອນເກນອາຍຸ ມີອັດຕາເພີ່ມຂຶ້ນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນແຂວງຫຼວງນໍ້າທາ. ການແຕ່ງດອງກ່ອນເກນອາຍຸທີ່ຫຼຸດລົງສາມາດຜົນເຫັນໄດ້ຫຼາຍຢູ່ໃນເຂດບ້ານທຸກຍາກຢູ່ທາງພາກຕາເວັນອອກຂອງແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ແຂວງຫົວພັນ.

ໂດຍລວມແລ້ວ ອັດຕາການແຕ່ງດອງກ່ອນເກນອາຍຸ ແມ່ນມີທ່າອ່ຽງຫຼຸດລົງເຊິ່ງຕິດພັນ ແລະ ກ່ຽວຂ້ອງກັບການປັບປຸງການເຂົ້າເຖິງລະບົບການສຶກສາ ແລະ ມາດຕະຖານເງື່ອນໄຂຂອງການດຳລົງຊີວິດ. ການຕິດຕາມເບິ່ງ ການຫຼຸດລົງຂອງການແຕ່ງດອງກ່ອນເກນອາຍຸຢູ່ໃນເຂດທີ່ມີອັດຕາຄວາມທຸກຍາກສູງ (ສົມທຽບແຜນທີ່ 1.1). ເຖິງຈະມີທ່າອ່ຽງທີ່ມີຜົນກະທົບໃນທາງບວກກໍ່ຕາມ, ແຕ່ອັດຕາການແຕ່ງດອງກ່ອນເກນອາຍຸກໍ່ຍັງຜົນເຫັນຫຼາຍໂດຍສະເພາະແມ່ນໃນເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ເຂດທຸລະກິນດານ.

ສະຖານະພາບການສົມລົດ

ສະຖານະພາບການສົມລົດແມ່ນຕົວຊີ້ບອກທີ່ສໍາຄັນສໍາລັບການຄາດຄະເນ ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງພົນລະເມືອງ ໃນອະນາຄົດ. ປັດໄຈທາງດ້ານພູມິສາດເຊັ່ນ: ສ່ວນປະກອບຂອງ ເພດ ແລະ ອາຍຸ, ອາຍຸຍິນສະເລ່ຍ ລວມເຖິງປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ເຊັ່ນ: ດ້ານລາຍຮັບ, ດ້ານການສຶກສາ, ດ້ານການເຄື່ອນຍ້າຍ ແຮງງານ ຕະຫຼອດເຖິງການປະຕິບັດຕາມຮີດຄອງວັດທະນະທໍາ ແລະ ສັງຄົມ ແມ່ນມີບົດບາດທີ່ສໍາຄັນໃນ ການກໍານົດສະຖານະພາບການສົມລົດຂອງພົນລະເມືອງ. ເນື່ອງຈາກວ່າ ປັດໄຈເຫຼົ່ານີ້ມີຄວາມແຕກຕ່າງ ກັນໃນທົ່ວປະເທດ, ການປ່ຽນແປງ ດ່າງທາງດ້ານສະຖານະພາບການສົມລົດຂອງພົນລະເມືອງຈຶ່ງ ສາມາດຄາດຄະເນໄດ້.

ອີງໃສ່ການສໍາຫຼວດພົນລະເມືອງ ແລະ ທີ່ຢູ່ອາໄສ ປີ 2015, ທຽບເທົ່າສອງໃນສາມຂອງພົນລະເມືອງທີ່ມີ ອາຍຸ 15 ປີ ແລະ ສູງກວ່າ ແມ່ນມີສະຖານະພາບການສົມລົດ, ໜ້ອຍກວ່າໜຶ່ງສ່ວນສາມຂອງພົນລະເມືອງ ແມ່ນຍັງບໍ່ເຄີຍສົມລົດ. ການຢ່າຮ້າງ ຫຼື ການແຍກກັນຢູ່ ແລະ ພົນລະເມືອງທີ່ເປັນໜ້າຍ ແມ່ນເທົ່າກັບ 2.5 ສ່ວນຮ້ອຍ ແລະ 4.1 ສ່ວນຮ້ອຍຂອງພົນລະເມືອງໃນກຸ່ມອາຍຸ ຕາມລໍາລັບ.

ຮູບແຜນທີ່ດ່າງໆໃນໜ້າຄູ່ນີ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ສ່ວນແບ່ງຂອງປະຊາກອນຂອງບ້ານ ທີ່ມີອາຍຸ 14 ປີຂຶ້ນໄປ ໂດຍອີງໃສ່ການກໍານົດສະຖານະພາບຂອງການສົມລົດ ເຊັ່ນ: ເຄີຍສົມລົດແລ້ວ, ບໍ່ເຄີຍສົມລົດ, ຢ່າຮ້າງ ຫຼື ແຍກກັນຢູ່ ທີ່ໄດ້ມີການປ່ຽນແປງ ໃນໄລຍະຂອງການສໍາຫຼວດພົນລະເມືອງ ໃນລະຫວ່າງປີ 2005 ຫາ 2015.

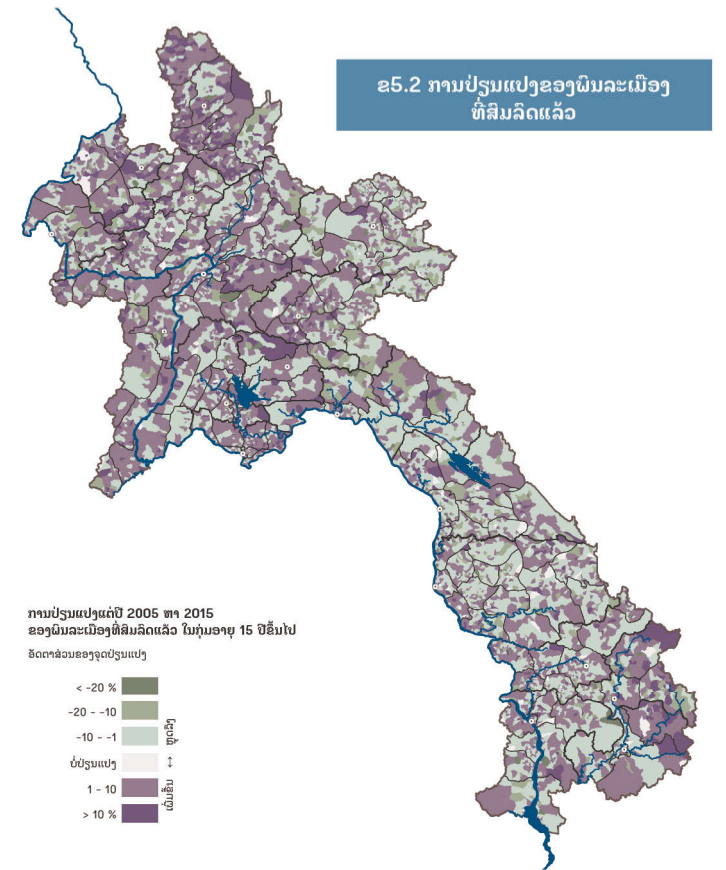
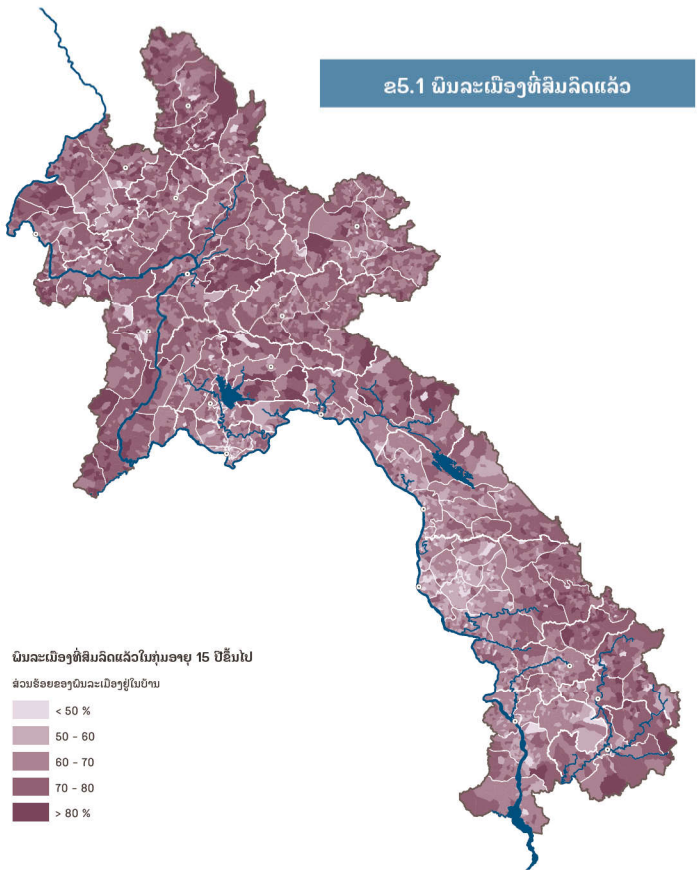
ພາບລວມຂໍ້ມູນແຜນທີ່ ປີ 2015

ແຜນທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ເຂດຕົວເມືອງ, ເຂດຊານເມືອງ ແລະ ເຂດທົ່ງພຽງທີ່ມີການພັດທະນານັ້ນມີ ສັດສ່ວນພົນລະເມືອງທີ່ບໍ່ເຄີຍສົມລົດຫຼາຍກວ່າ ຖ້າສົມທຽບໃສ່ ເຂດທີ່ມີຮີດຄອງປະເພນີແບບດັ້ງເດີມ, ເຂດທຸລະກິນດານ ແລະ ເຂດພູດອຍ. ພົນລະເມືອງ ທີ່ມີທ່າອ່ຽງໃນການສົມລົດ ຂ້ອນຂ້າງຊ້າ ແມ່ນຈັດ ຢູ່ໃນກຸ່ມພົນລະເມືອງທີ່ມີລະດັບການສຶກສາສູງ ຫຼື ຊ່ຽວຊານສະເພາະດ້ານດ່າງໆ ເຊິ່ງແຈກຢາຍຢູ່ຕາມ ເຂດທີ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ (ສົມທຽບແຜນທີ່ ໑4.5). ສັດສ່ວນຂອງພົນລະເມືອງທີ່ມີສະຖານະພາບ ສົມລົດແລ້ວ ແມ່ນມີການຫຼຸດລົງ ເຊິ່ງເຫັນໄດ້ຢ່າງຊັດເຈນໃນເຂດທີ່ບໍ່ມີຄວາມດຸ່ນດ່ຽງທາງດ້ານອັດຕາ ສ່ວນຂອງເພດ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນເພດຍິງສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວແມ່ນພົນລະເມືອງທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ສົມລົດ(ສົມ ທຽບແຜນທີ່ ໑1.3).

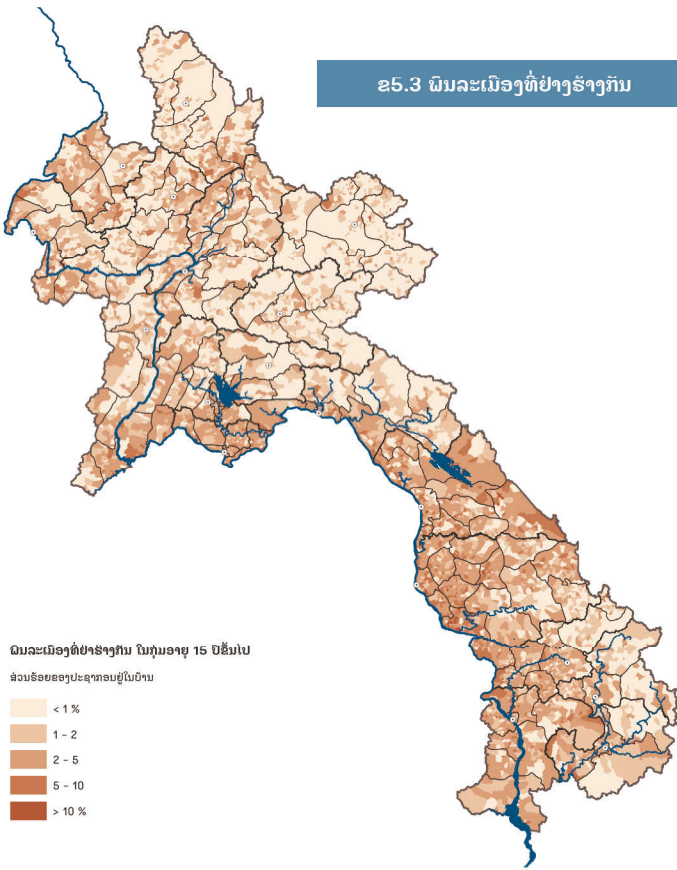
ເຖິງແມ່ນວ່າ ການຢ່າຮ້າງຈະບໍ່ມີຫຼາຍຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ແຕ່ຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວກໍມີຜົນຕໍ່ກັບອັດຕາການຢ່າຮ້າງ ພາຍໃນປະເທດ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ອັດຕາການຢ່າຮ້າງແມ່ນເກີດຂຶ້ນຫຼາຍກວ່າໜຶ່ງຢ່າງພາກໃຕ້ຖ້າສົມທຽບ ໃສ່ພາກເໜືອ ແລະ ການຢ່າຮ້າງແມ່ນສາມາດສັງເກດເຫັນໄດ້ຢ່າງຊັດເຈນ ຢູ່ໃນເຂດທີ່ມີການພັດທະນາ ແລະ ເຂດທີ່ມີຄວາມໜ້າແໜ້ນຂອງພົນລະເມືອງອາໄສຢູ່. ອັດຕາການຢ່າຮ້າງສູງ ແມ່ນມີຄວາມສອດຄ່ອງ ກັນກັບເຂດທີ່ມີຄວາມໜ້າແໜ້ນຂອງພົນລະເມືອງທີ່ສູງ (ສົມທຽບແຜນທີ່ ໑1.1), ແຕ່ສິ່ງທີ່ໜ້າສົນໃຈກໍຄື ໃນເຂດທີ່ຢູ່ອາໄສ ໂດຍສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນ ແລະ ຄົວເຮືອນ (ເບິ່ງແຜນທີ່ ໑1.1). ການຢ່າຮ້າງກາຍເປັນເລື່ອງ ປົກກະຕິທົ່ວໄປໃນເຂດທີ່ກົດເກນດ້ານຮີດຄອງປະເພນີ ບໍ່ເຂັ້ມງວດຫຼາຍ ເຊິ່ງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນ ຢູ່ໃນເຂດທີ່ພົນ ລະເມືອງມີຄວາມໜ້າແໜ້ນຫຼາຍ, ເຂດທີ່ມີເຄືອຂ່າຍດ້ານສັງຄົມ ແລະ ການຄວບຄຸມທາງດ້ານສັງຄົມເຫັນວ່າ ມີທ່າອ່ຽງຂອງການຢ່າຮ້າງເກີດຂຶ້ນຫຼາຍກວ່າ ຖ້າສົມທຽບໃສ່ເຂດໜຸ່ມບ້ານທີ່ມີຮີດຄອງປະເພນີແບບດັ້ງເດີມ.

ການປ່ຽນແປງໃນລະຫວ່າງ ປີ 2005 ຫາ 2015

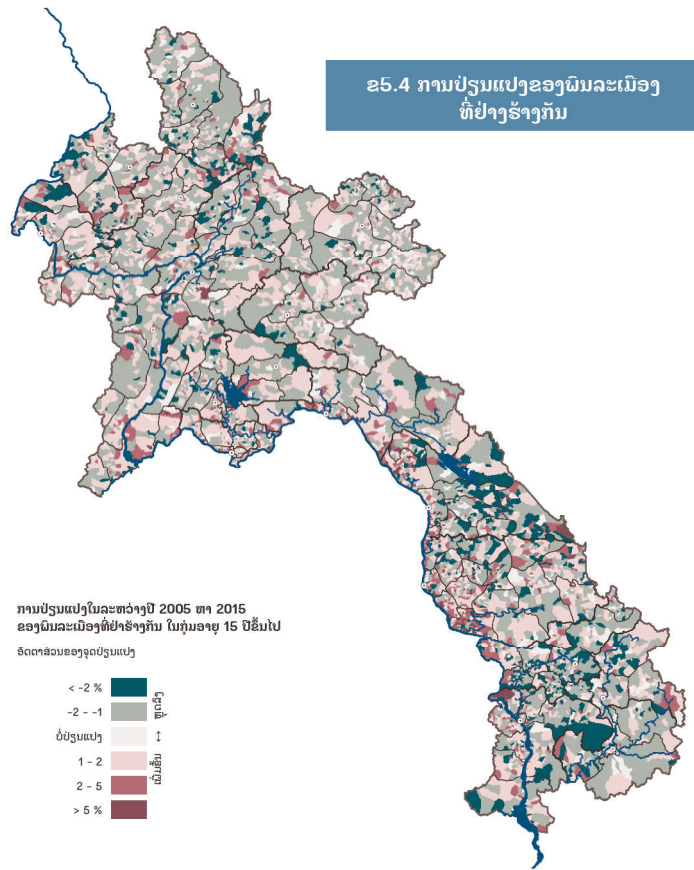
ພົນລະເມືອງທີ່ມີສະຖານະພາບການສົມລົດແລ້ວ ໄດ້ມີສັດສ່ວນເພີ່ມຂຶ້ນຢູ່ເຂດທາງພາກເໜືອ ເຊິ່ງມີ ທິດທາງກົງກັນຂ້າມກັບທາງພາກໃຕ້. ສ່ວນອັດຕາການຢ່າຮ້າງໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ ໃນລະຫວ່າງປີ 2005 ຫາ 2015 ໂດຍສະເພາະຢູ່ໃນເຂດທີ່ພົນລະເມືອງມີຄວາມໜ້າແໜ້ນສູງ ເຊິ່ງລຽບຕາມແຄມແມ່ນໍ້າຂອງ ຈາກທິດໃຕ້ຂອງແຂວງໄຊຍະບູລີ ແລະ ເຂດຫຼກຍາກຂອງແຂວງສະຫວັນນະເຂດ. ກົງກັນຂ້າມ, ຢູ່ແຂວງສາລະວັນ ແລະ ເຂດໃກ້ຄຽງ ອັດຕາການຢ່າຮ້າງຜົນມີທ່າອ່ຽງຫຼຸດລົງຢ່າງຊັດເຈນ.

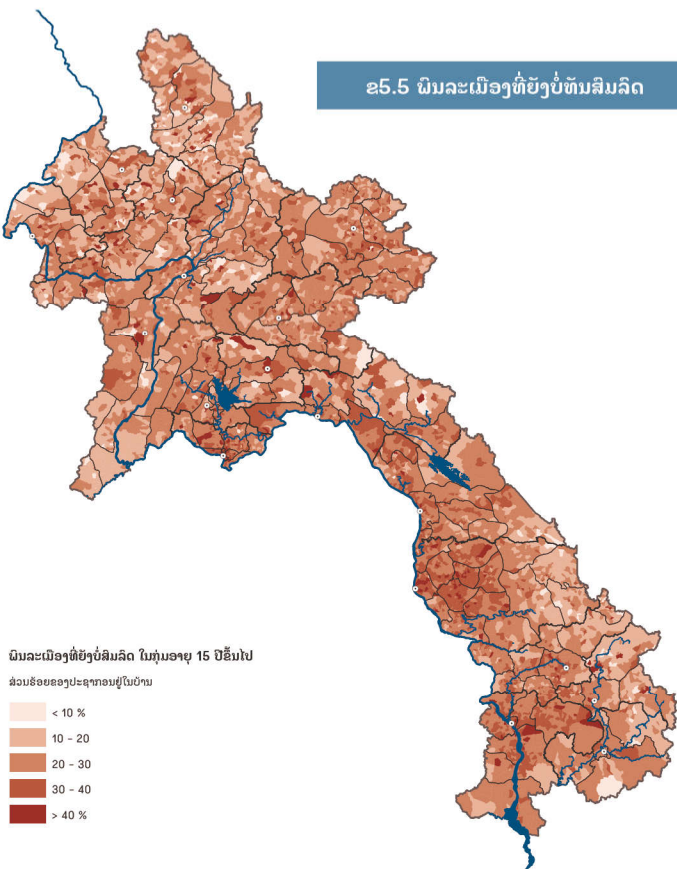
ຂ5.3 ພືນລະເມືອງທີ່ຢ່າຮ່າງກັນ

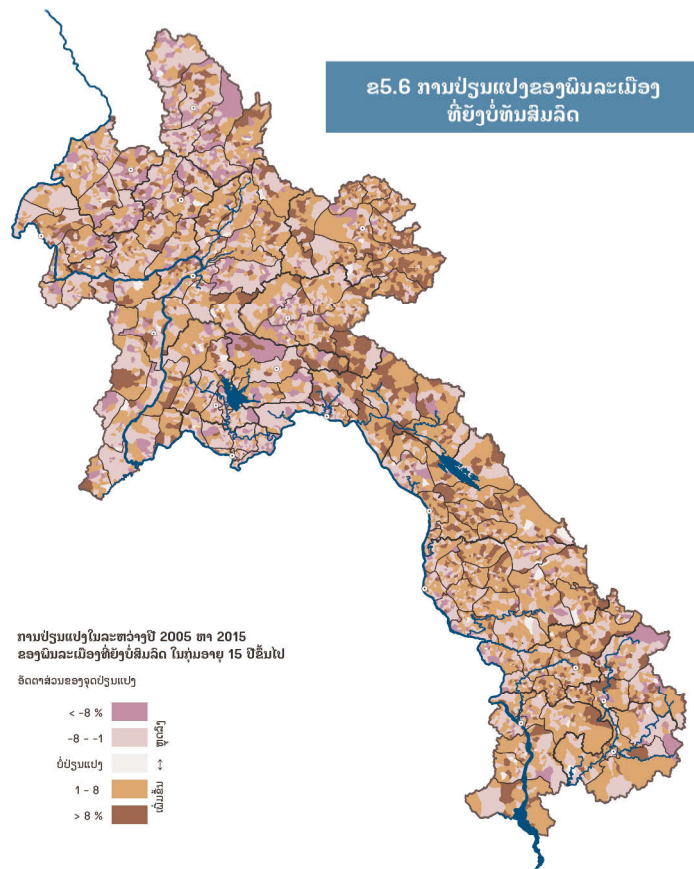
ຂ5.4 ການປ່ຽນແປງຂອງພືນລະເມືອງທີ່ຢ່າຮ່າງກັນ

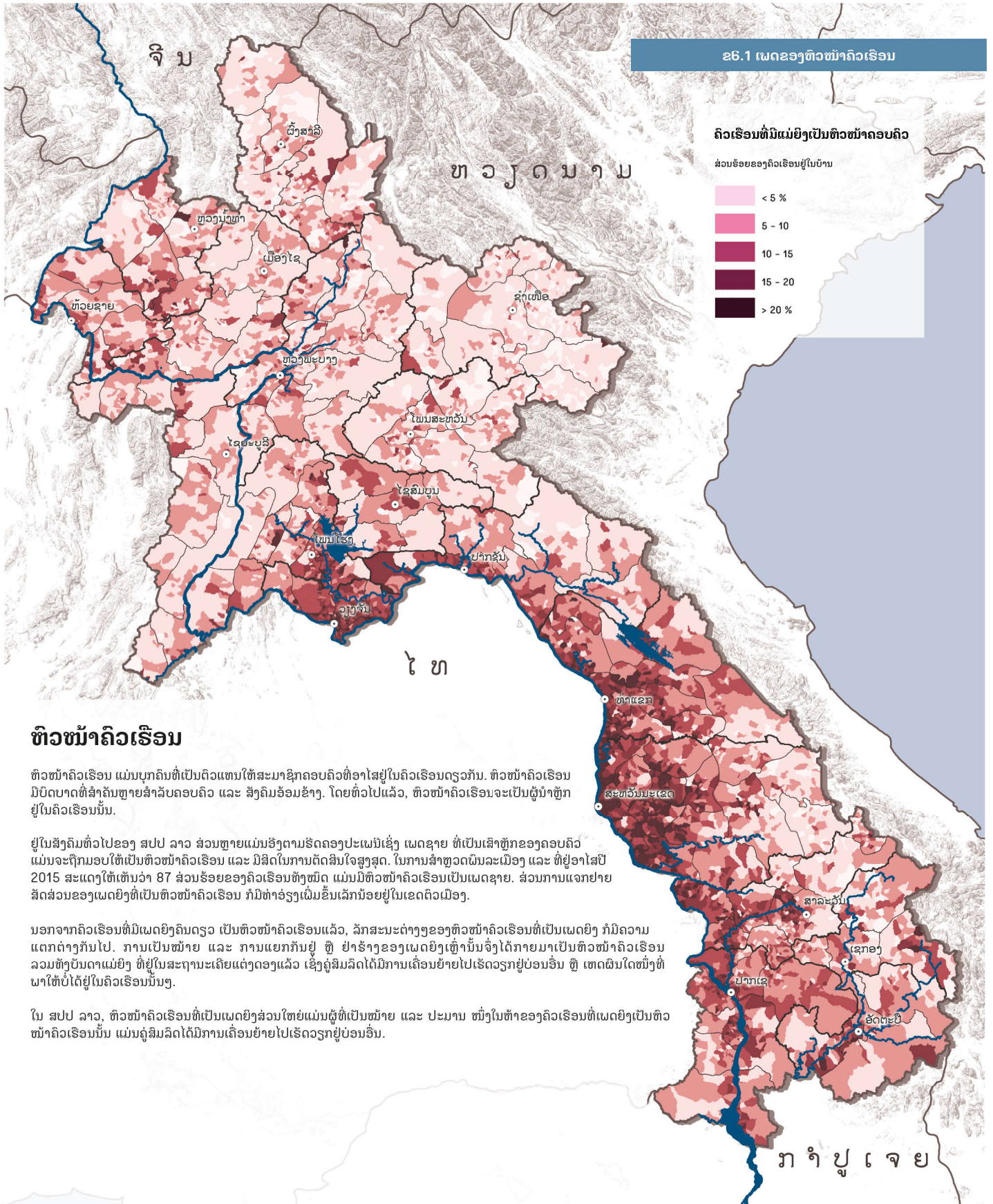

ຂ5.5 ພືນລະເມືອງທີ່ຍັງບໍ່ຫັນສົມລົດ

ຂ5.6 ການປ່ຽນແປງຂອງພືນລະເມືອງທີ່ຍັງບໍ່ຫັນສົມລົດ

ຫົວໜ້າຄົວເຮືອນ

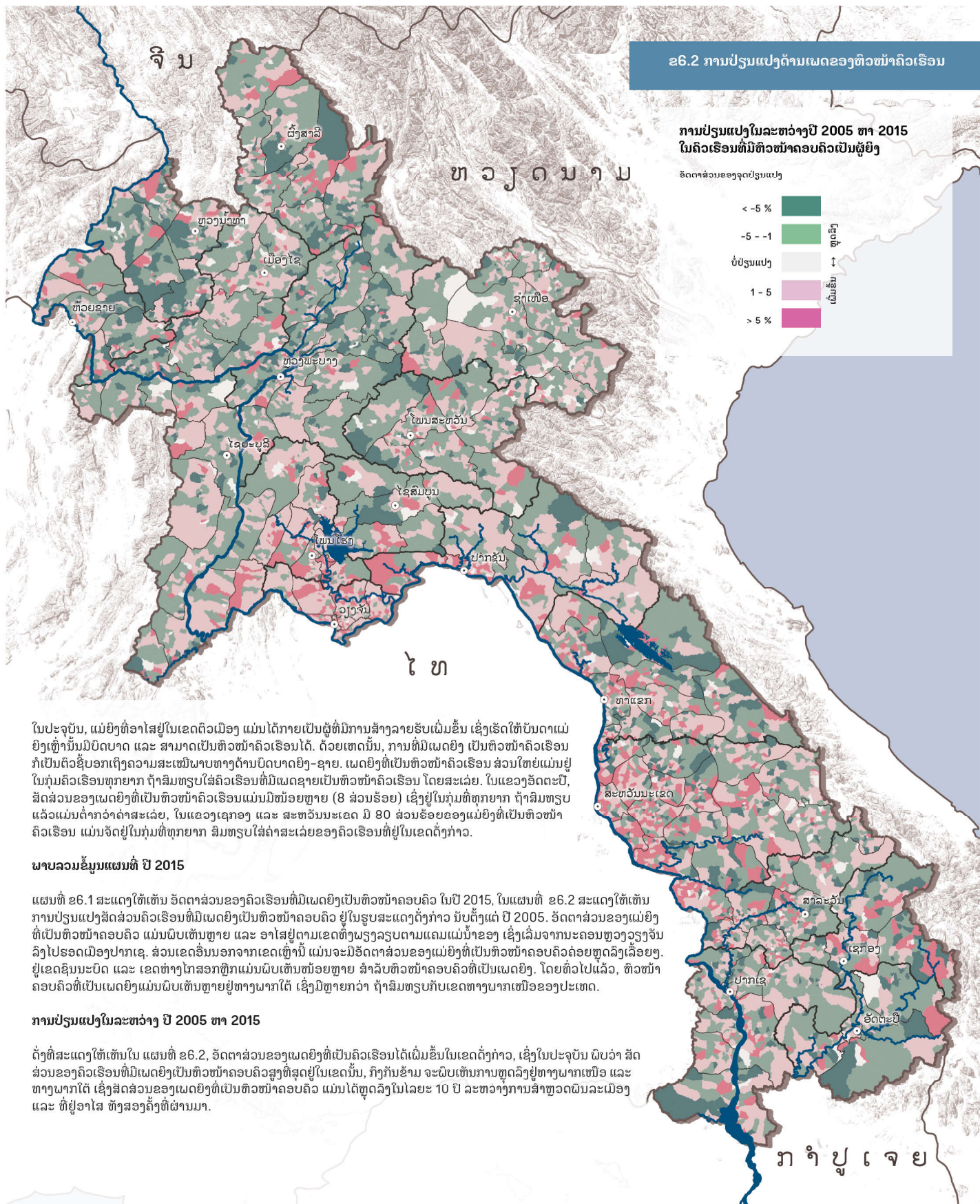
ຫົວໜ້າຄົວເຮືອນ ແມ່ນບຸກຄົນທີ່ເປັນຕົວແທນໃຫ້ສະມາຊິກຄອບຄົວທີ່ອາໄສຢູ່ໃນຄົວເຮືອນດຽວກັນ. ຫົວໜ້າຄົວເຮືອນມີບົດບາດທີ່ສຳຄັນຫຼາຍສຳລັບຄອບຄົວ ແລະ ສັງຄົມຮ້ອນຂ້າງ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ຫົວໜ້າຄົວເຮືອນຈະເປັນຜູ້ນຳຫຼັກຢູ່ໃນຄົວເຮືອນນັ້ນ.

ຢູ່ໃນສັງຄົມທົ່ວໄປຂອງ ສປປ ລາວ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນອັງດາມຮັດຄອງປະເພນີເຊິ່ງ ເພດຊາຍ ທີ່ເປັນເສົາຫຼັກຂອງຄອບຄົວ ແມ່ນຈະຖືກມອບໃຫ້ເປັນຫົວໜ້າຄົວເຮືອນ ແລະ ມີສິດໃນການຕັດສິນໃຈສູງສຸດ. ໃນການສຳຫຼວດຜົນລະເມືອງ ແລະ ທີ່ຢູ່ອາໄສປີ 2015 ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ 87 ສ່ວນຮ້ອຍຂອງຄົວເຮືອນທັງໝົດ ແມ່ນມີຫົວໜ້າຄົວເຮືອນເປັນເພດຊາຍ. ສ່ວນການແຈກຢາຍສິດສ່ວນຂອງເພດຍິງທີ່ເປັນຫົວໜ້າຄົວເຮືອນ ກໍມີທ່າອ່ຽງເພີ່ມຂຶ້ນເລັກນ້ອຍຢູ່ໃນເຂດຕົວເມືອງ.

ນອກຈາກຄົວເຮືອນທີ່ມີເພດຍິງຄົນດຽວ ເປັນຫົວໜ້າຄົວເຮືອນແລ້ວ, ລັກສະນະຕ່າງໆຂອງຫົວໜ້າຄົວເຮືອນທີ່ເປັນເພດຍິງ ກໍມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນໄປ. ການເປັນໜ້າຍ ແລະ ການແຍກກັນຢູ່ ຫຼື ຢ່າຮ້າງຂອງເພດຍິງເຫຼົ່ານັ້ນຈຶ່ງໄດ້ກາຍມາເປັນຫົວໜ້າຄົວເຮືອນລວມທັງບັນດາແມ່ຍິງ ທີ່ຢູ່ໃນສະຖານະເຄີຍແຕ່ງດອງແລ້ວ ເຊິ່ງຄູ່ສົມລົດໄດ້ມີການເຄື່ອນຍ້າຍໄປເຮັດວຽກຢູ່ບ່ອນອື່ນ ຫຼື ເຫດຜົນໃດໜຶ່ງທີ່ພາໃຫ້ບໍ່ໄດ້ຢູ່ໃນຄົວເຮືອນນັ້ນໆ.

ໃນ ສປປ ລາວ, ຫົວໜ້າຄົວເຮືອນທີ່ເປັນເພດຍິງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຜູ້ທີ່ເປັນໜ້າຍ ແລະ ປະມານ ໜຶ່ງໃນຫ້າຂອງຄົວເຮືອນທີ່ເພດຍິງເປັນຫົວໜ້າຄົວເຮືອນນັ້ນ ແມ່ນຄູ່ສົມລົດໄດ້ມີການເຄື່ອນຍ້າຍໄປເຮັດວຽກຢູ່ບ່ອນອື່ນ.

ຂ6.2 ການປ່ຽນແປງດ້ານເພດຂອງຫົວໜ້າຄົວເຮືອນ

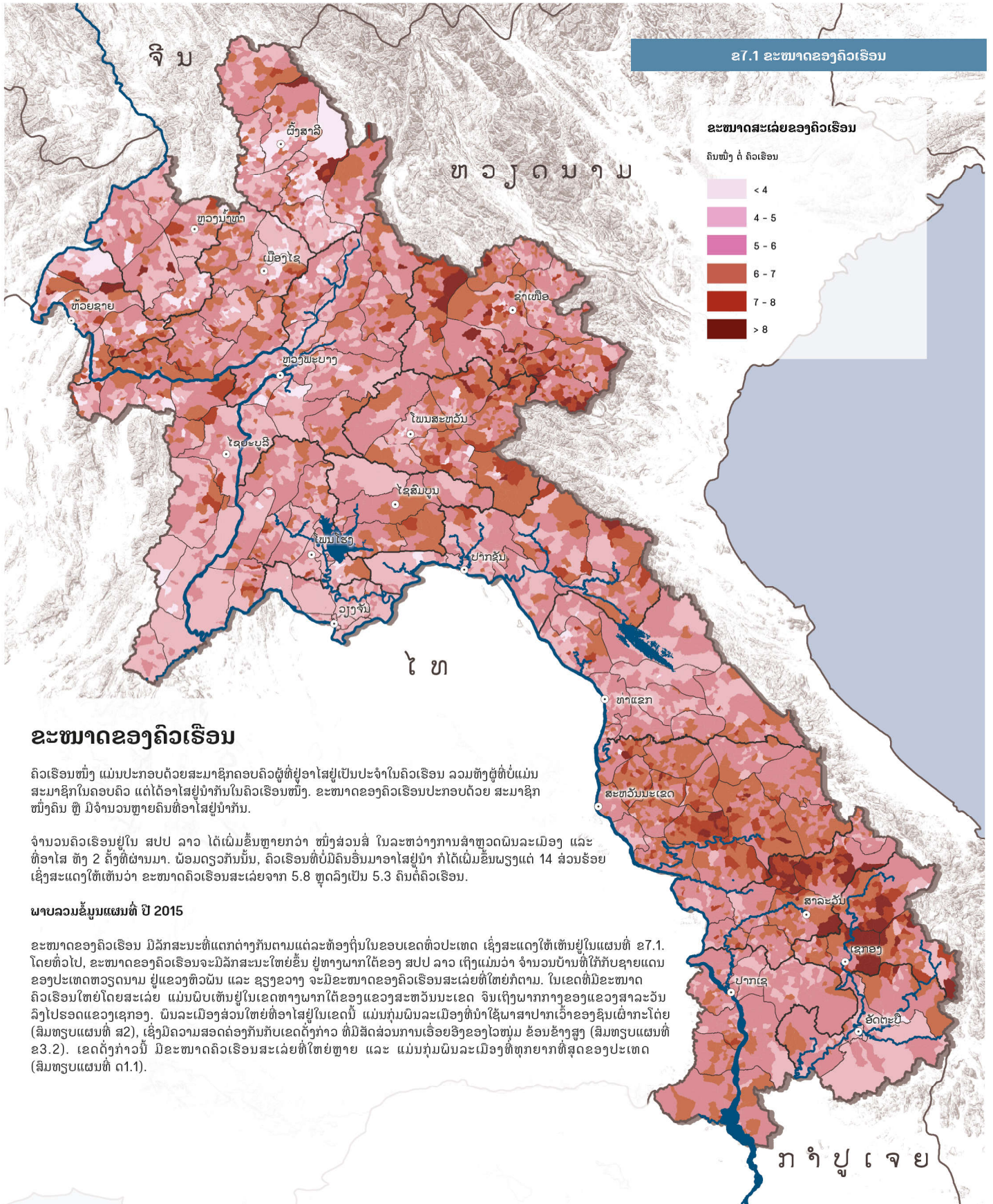
ໃນປະຈຸບັນ, ແມ່ຍິງທີ່ອາໄສຢູ່ໃນເຂດຕົວເມືອງ ແມ່ນໄດ້ກາຍເປັນຜູ້ທີ່ມີການສ້າງລາຍຮັບເພີ່ມຂຶ້ນ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ບັນດາແມ່ຍິງເຫຼົ່ານັ້ນມີບົດບາດ ແລະ ສາມາດເປັນຫົວໜ້າຄົວເຮືອນໄດ້. ດ້ວຍເຫດນັ້ນ, ການທີ່ມີເພດຍິງ ເປັນຫົວໜ້າຄົວເຮືອນກໍ່ເປັນຕົວຊີ້ບອກເຖິງຄວາມສະເໝີພາບທາງດ້ານບົດບາດຍິງ-ຊາຍ. ເພດຍິງທີ່ເປັນຫົວໜ້າຄົວເຮືອນ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຢູ່ໃນກຸ່ມຄົວເຮືອນທຸກຍາກ ຖ້າສິມທຽບໃສ່ຄົວເຮືອນທີ່ມີເພດຊາຍເປັນຫົວໜ້າຄົວເຮືອນ ໂດຍສະເລ່ຍ. ໃນແຂວງອັດຕະປື, ສັດສ່ວນຂອງເພດຍິງທີ່ເປັນຫົວໜ້າຄົວເຮືອນແມ່ນມີໜ້ອຍຫຼາຍ (8 ສ່ວນຮ້ອຍ) ເຊິ່ງຢູ່ໃນກຸ່ມທີ່ທຸກຍາກ ຖ້າສິມທຽບແລ້ວແມ່ນຕໍ່າກວ່າຄ່າສະເລ່ຍ, ໃນແຂວງເຊກອງ ແລະ ສະຫວັນນະເຂດ ມີ 80 ສ່ວນຮ້ອຍຂອງແມ່ຍິງທີ່ເປັນຫົວໜ້າຄົວເຮືອນ ແມ່ນຈັດຢູ່ໃນກຸ່ມທີ່ທຸກຍາກ ສິມທຽບໃສ່ຄ່າສະເລ່ຍຂອງຄົວເຮືອນທີ່ຢູ່ໃນເຂດດັ່ງກ່າວ.

ພາບລວມຂໍ້ມູນແຜນທີ່ ປີ 2015

ແຜນທີ່ ຂ6.1 ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ອັດຕາສ່ວນຂອງຄົວເຮືອນທີ່ມີເພດຍິງເປັນຫົວໜ້າຄອບຄົວ ໃນປີ 2015, ໃນແຜນທີ່ ຂ6.2 ສະແດງໃຫ້ເຫັນການປ່ຽນແປງສັດສ່ວນຄົວເຮືອນທີ່ມີເພດຍິງເປັນຫົວໜ້າຄອບຄົວ ຢູ່ໃນຮູບສະແດງດັ່ງກ່າວ ນັບຕັ້ງແຕ່ ປີ 2005. ອັດຕາສ່ວນຂອງແມ່ຍິງທີ່ເປັນຫົວໜ້າຄອບຄົວ ແມ່ນພົບເຫັນຫຼາຍ ແລະ ອາໄສຢູ່ຕາມເຂດທົ່ງພຽງລຽບຕາມແຄມແມ່ນ້ຳຂອງ ເຊິ່ງເລີ່ມຈາກນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນລົງໄປຮອດເມືອງປາກເຊ. ສ່ວນເຂດອື່ນໆອອກຈາກເຂດເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນຈະມີອັດຕາສ່ວນຂອງແມ່ຍິງທີ່ເປັນຫົວໜ້າຄອບຄົວຄ່ອຍຫຼຸດລົງເລື້ອຍໆ. ຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ເຂດທ່າງໂກສອກຫຼີກແມ່ນພົບເຫັນໜ້ອຍຫຼາຍ ສຳລັບຫົວໜ້າຄອບຄົວທີ່ເປັນເພດຍິງ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ຫົວໜ້າຄອບຄົວທີ່ເປັນເພດຍິງແມ່ນພົບເຫັນຫຼາຍຢູ່ທາງພາກໃຕ້ ເຊິ່ງມີຫຼາຍກວ່າ ຖ້າສິມທຽບກັບເຂດທາງພາກເໜືອຂອງປະເທດ.

ການປ່ຽນແປງໃນລະຫວ່າງ ປີ 2005 ຫາ 2015

ດັ່ງທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນໃນ ແຜນທີ່ ຂ6.2, ອັດຕາສ່ວນຂອງເພດຍິງທີ່ເປັນຄົວເຮືອນໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນໃນເຂດດັ່ງກ່າວ, ເຊິ່ງໃນປະຈຸບັນ ພົບວ່າ ສັດສ່ວນຂອງຄົວເຮືອນທີ່ມີເພດຍິງເປັນຫົວໜ້າຄອບຄົວສູງທີ່ສຸດຢູ່ໃນເຂດນັ້ນ, ກົງກັນຂ້າມ ຈະພົບເຫັນການຫຼຸດລົງຢູ່ທາງພາກເໜືອ ແລະ ທາງພາກໃຕ້ ເຊິ່ງສັດສ່ວນຂອງເພດຍິງທີ່ເປັນຫົວໜ້າຄອບຄົວ ແມ່ນໄດ້ຫຼຸດລົງໃນໄລຍະ 10 ປີ ລະຫວ່າງການສຳຫຼວດພົນລະເມືອງ ແລະ ທີ່ຢູ່ອາໄສ ທັງສອງຄັ້ງທີ່ຜ່ານມາ.

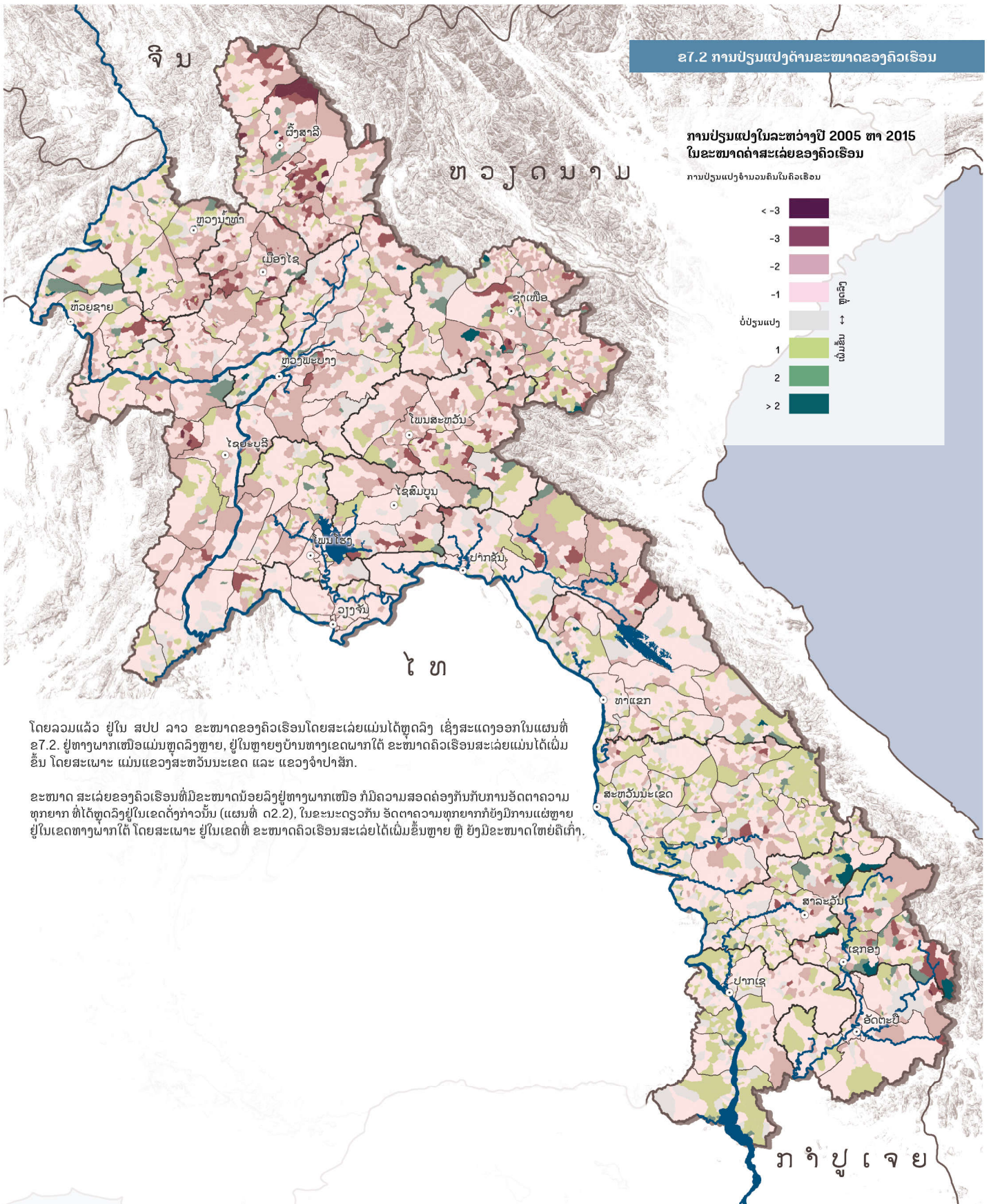
ຂະໜາດຂອງຄົວເຮືອນ

ຄົວເຮືອນໜຶ່ງ ແມ່ນປະກອບດ້ວຍສະມາຊິກຄອບຄົວທີ່ຢູ່ອາໄສຢູ່ເປັນປະຈຳໃນຄົວເຮືອນ ລວມທັງຜູ້ທີ່ບໍ່ແມ່ນສະມາຊິກໃນຄອບຄົວ ແຕ່ໄດ້ອາໄສຢູ່ນຳກັນໃນຄົວເຮືອນໜຶ່ງ. ຂະໜາດຂອງຄົວເຮືອນປະກອບດ້ວຍ ສະມາຊິກໜຶ່ງຄົນ ຫຼື ມີຈຳນວນຫຼາຍຄົນທີ່ອາໄສຢູ່ນຳກັນ.

ຈຳນວນຄົວເຮືອນຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍກວ່າ ໜຶ່ງສ່ວນສີ່ ໃນລະຫວ່າງການສຳຫຼວດພົນລະເມືອງ ແລະ ທີ່ອາໄສ ທັງ 2 ຄັ້ງທີ່ຜ່ານມາ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ, ຄົວເຮືອນທີ່ບໍ່ມີຄົນອື່ນມາອາໄສຢູ່ນຳ ກໍໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນພຽງແຕ່ 14 ສ່ວນຮ້ອຍ ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຂະໜາດຄົວເຮືອນສະເລ່ຍຈາກ 5.8 ຫຼຸດລົງເປັນ 5.3 ຄົນຕໍ່ຄົວເຮືອນ.

ພາບລວມຂໍ້ມູນແຜນທີ່ ປີ 2015

ຂະໜາດຂອງຄົວເຮືອນ ມີລັກສະນະທີ່ແຕກຕ່າງກັນຕາມແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນຢູ່ໃນແຜນທີ່ ຂ7.1. ໂດຍທົ່ວໄປ, ຂະໜາດຂອງຄົວເຮືອນຈະມີລັກສະນະໃຫຍ່ຂຶ້ນ ຢູ່ທາງພາກໃຕ້ຂອງ ສປປ ລາວ ເຖິງແມ່ນວ່າ ຈຳນວນບ້ານທີ່ໃກ້ກັບຊາຍແດນຂອງປະເທດຫວຽດນາມ ຢູ່ແຂວງຫົວພັນ ແລະ ຊຽງຂວາງ ຈະມີຂະໜາດຂອງຄົວເຮືອນສະເລ່ຍທີ່ໃຫຍ່ກໍຕາມ. ໃນເຂດທີ່ມີຂະໜາດຄົວເຮືອນໃຫຍ່ໂດຍສະເລ່ຍ ແມ່ນພົບເຫັນຢູ່ໃນເຂດທາງພາກໃຕ້ຂອງແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ຈົນເຖິງພາກກາງຂອງແຂວງສາລະວັນ ລົງໄປຮອດແຂວງເຊກອງ. ພົນລະເມືອງສ່ວນໃຫຍ່ທີ່ອາໄສຢູ່ໃນເຂດນີ້ ແມ່ນກຸ່ມພົນລະເມືອງທີ່ນຳໃຊ້ພາສາປາກເວົ້າຂອງຊົນເຜົ່າກະໂດ່ຍ (ສົມທຽບແຜນທີ່ ສ2), ເຊິ່ງມີຄວາມສອດຄ່ອງກັນກັບເຂດດັ່ງກ່າວ ທີ່ມີສັດສ່ວນການເອື້ອຍືງຂອງໄວໜຸ່ມ ຂ້ອນຂ້າງສູງ (ສົມທຽບແຜນທີ່ ຂ3.2). ເຂດດັ່ງກ່າວນີ້ ມີຂະໜາດຄົວເຮືອນສະເລ່ຍທີ່ໃຫຍ່ຫຼາຍ ແລະ ແມ່ນກຸ່ມພົນລະເມືອງທີ່ຫຼາຍກາທີ່ສຸດຂອງປະເທດ (ສົມທຽບແຜນທີ່ ດ1.1).

ໂດຍລວມແລ້ວ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ຂະໜາດຂອງຄົວເຮືອນໂດຍສະເລ່ຍແມ່ນໄດ້ຫຼຸດລົງ ເຊິ່ງສະແດງອອກໃນແຜນທີ່ ຂ7.2. ຢູ່ທາງພາກເໜືອແມ່ນຫຼຸດລົງຫຼາຍ, ຢູ່ໃນຫຼາຍໆບ້ານທາງເຂດພາກໃຕ້ ຂະໜາດຄົວເຮືອນສະເລ່ຍແມ່ນໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ແຂວງຈຳປາສັກ.

ຂະໜາດ ສະເລ່ຍຂອງຄົວເຮືອນທີ່ມີຂະໜາດນ້ອຍລົງຢູ່ທາງພາກເໜືອ ກໍມີຄວາມສອດຄ່ອງກັນກັບການອັດຕາຄວາມ ທຸກຍາກ ທີ່ໄດ້ຫຼຸດລົງຢູ່ໃນເຂດດັ່ງກ່າວນັ້ນ (ແຜນທີ່ ດ2.2), ໃນຂະນະດຽວກັນ ອັດຕາຄວາມທຸກຍາກກໍຍັງມີການແຜ່ຫຼາຍ ຢູ່ໃນເຂດທາງພາກໃຕ້ ໂດຍສະເພາະ ຢູ່ໃນເຂດທີ່ ຂະໜາດຄົວເຮືອນສະເລ່ຍໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍ ຫຼື ຍັງມີຂະໜາດໃຫຍ່ຄືເກົ່າ.

